

AVRUPA SOSYAL GÜVENLİK SÖZLEŞMESİ

Bu Sözleşmeyi imza eden Avrupa Konseyi üyesi Devletler:

Avrupa Konseyinin amacının, özellikle üyelerin sosyal gelişmelerini kolaylaştırmak gayesiyle, aralarında daha sıkı bir birliğin kurulmasını gerçekleştirmek olduğunu gözönünde bulundurarak;

Sosyal güvenlik mevzuatı arasındaki çok taraflı uyumun bu amacın gerçekleşmesini sağlayacak araçlardan biri olduğunu nazara alarak;

16 Nisan 1964 tarihinde imzaya açılmış bulunan Avrupa Sosyal Güvenlik Kodu'nun 73 ncü maddesi hükmüne göre, bu Kod'u imzalayan tarafların yabancılar ile göçmen işçilerin, sosyal güvenlikleri bakımından, özellikle, kendi vatandaşlarıyla eşit muamele görmeleri ve kazanılmış haklarla kazanılmakta olan hakların muhafazasına ilişkin sorunları düzenleyen özel bir sözleşme yapılması için çaba harcadıklarını gözönünde bulundurarak;

Âkit Taraflardan her birinin sosyal güvenlik mevzuatına göre Âkit Tarafların vatandaşlarıyla mültecilere ve vatansız kimselere eşit muamele yapılması prensibini, korunan kimselerin Âkit Tarafların ülkeleri arasında yer değiştirmiş olmalarına rağmen, sosyal güvenlik mevzuatı ile sağlanan yardımlardan yararlanma hakkını muhafaza edeceklerine dair olan prensibi ve yalnız Avrupa Sosyal Şartının bazı hükümlerini değil, Milletlerarası Çalışma Örgütünce düzenlenen bir çok sözleşmelerin temelini teşkil eden prensipleri de teyit ederek;

Aşağıdaki hususlarda anlaşmaya varmışlardır.

BÖLÜM - 1

Genel Hükümler

Madde 1

Bu Sözleşmenin uygulanmasında:

- (a) “Âkit Taraf” terimi, 75 nci maddenin 1 nci paragrafı veya 77 nci madde hükümlerine göre, bir onaylama, kabul veya katılma belgesi tevdi etmiş olan herhangi bir Devlet anlamına gelir.
- (b) “Âkit Taraflardan birinin ülkesi” ve “Âkit Taraflardan birinin vatandaşı” terimleri, 1 numaralı Ek'te tanımlanmıştır; Âkit Taraflardan her biri, 81 nci maddenin 1 nci paragrafı hükmüne göre, 1 numaralı Ek'te yapılacak herhangi bir değişikliği bildirmekle yükümlüdür.
- (c) “Mevzuat” terimi, bu Sözleşmenin yürürlüğe girdiği tarihte Âkit Taraflardan birine ait ülkenin her yanında veya bir kısmında yürürlükte bulunan veya sonradan yürürlüğe girecek olan ve 2 nci maddenin 1 nci ve 2 nci paragraflarında belirtilen sosyal güvenlik dalları ve rejimleriyle ilgili bulunan kanunlar ve tüzükler ile diğer kanunî hükümler anlamına gelir.
- (d) “Sosyal Güvenlik Sözleşmesi” terimi, 2 nci maddenin 1 nci ve 2 nci paragraflarında belirtilen sosyal güvenlik dallarının ve rejimlerinin tamamını veya bir kısmını kapsayan ve sosyal güvenlik alanında münhasıran iki veya daha fazla Âkit Tarafı bağlayan veya sonradan bağlayabilecek olan iki veya çok taraflı herhangi bir Sözleşme ile en az iki Âkit Tarafı ve bir

veya birden fazla Devleti bağlayan veya sonradan bağlayabilecek olan iki veya çok taraflı sözleşme ve bu Sözleşmelere uygun olarak yapılan her türlü anlaşmalar anlamına gelir.

(e) “Yetkili Makam” terimi, Âkit Taraflardan her birine ait ülkenin her yanında veya bir kısmında yürürlükte bulunan sosyal güvenlik rejimlerinin uygulanmasından sorumlu bulunan Bakan, Bakanlar veya diğer muadil makam anlamına gelir.

(f) “Kurum” terimi, Âkit Taraflardan her birinin mevzuatının tamamını veya bir kısmını uygulamakla görevli bulunan kuruluş veya makam anlamına gelir.

g) “Yetkili Kurum” terimi:

i) Bir sosyal sigorta rejimi söz konusu ise, ya ilgili kimsenin yardım isteğinde bulunduğu zaman sigortalı olarak bağlı olduğu kurum, veya, bir kurumun bulunduğu Âkit Taraf ülkesinde ikamet ettiği takdirde, bu kurumdan yardım istemeye hak kazanmış veya hak kazanacak ise o kurum, veyahut ilgili Âkit Tarafın yetkili makamı tarafından tayin edilen kurum;

ii) Bir sosyal sigorta rejiminden başka bir rejim veya aile yardımları sigortası söz konusu olduğunda, ilgili Âkit Tarafın yetkili makamınca tayin edilen kurum;

iii) 2 nci maddenin 1 nci paragrafında belirtilen yardımların yapılmasından işverenin sorumlu olduğuna ilişkin bir rejim söz konusu ise, ya işveren veya işverenin işçilerini sigorta ettirdiği müessese, bu olmadığı takdirde de, ilgili Âkit Tarafın yetkili makamınca tayin edilen kuruluş veya makam;

anlamına gelir.

h) “Yetkili Devlet” terimi, ülkesinde yetkili kurumun bulunduğu Âkit Taraf anlamına gelir.

i) “İkametgâh”, kanunî ikametgâh demektir.

j) “Geçici ikamet yeri” terimi, geçici olarak oturma anlamına gelir.

k) “İkametgâhın bulunduğu yerdeki kurum” terimi, uyguladığı Âkit Taraf mevzuatına göre, ikamet edilen yerde söz konusu olan yardımları sağlamak yetkisi verilmiş bulunan kurum, bu yerde böyle bir kurum yoksa, ilgili Âkit Tarafın yetkili makamınca tayin edilen kurum anlamına gelir.

l) “Geçici olarak ikamet edilen yerdeki kurum” terimi, uyguladığı Âkit Taraf mevzuatına göre geçici olarak ikamet edilen yerde söz konusu olan yardımları sağlamak yetkisi verilmiş bulunan kurum, bu yerde böyle bir kurum yoksa, ilgili Âkit Tarafın yetkili makamınca tayin edilen kurum anlamına gelir.

m) “İşçi” terimi, bu Sözleşmede aksine sarahat yoksa, ilgili Âkit Tarafın mevzuatına göre, bir işveren tarafından çalıştırılan veya kendi hesabına çalışan veyahut bu kimse gibi işlem gören kimse anlamına gelir.

n) “Hudut işçisi” terimi, bir Âkit Tarafın ülkesinde çalışan ve diğer bir Âkit Tarafın ülkesinde ikamet eden ve ikamet ettiği ülkeye, prensip olarak her gün veya en az haftada bir dönen bir işçi anlamına gelir. Şu kadar ki:

- i) Fransa ile Fransa'ya hududu bulunan ülkeler arasındaki ilişkiler bakımından, ilgili kimsenin hudut işçisi sayılabilmesi için, çalıştığı bölge ile ikamet ettiği bölge, prensip olarak, müşterek huduttan her iki yönde yirmi kilometre uzak olmalıdır.
- ii) Âkit Taraflardan birinin ülkesinde normal işvereni olan bir müessese tarafından çalıştırılan bir hudut işçisi, bu müessese tarafından, hudut alanının dışında ya aynı Âkit Taraf ülkesinde veya diğer bir Âkit Taraf ülkesinde çalışmak üzere, dört ayı geçmiyeceği tahmin edilen bir süre için gönderildiği takdirde, bu işçi, bu çalışması sırasında, dört ayı geçmeyen bir süre için hudut işçisi olma statüsünü muhafaza eder.
- o) “Mülteci” terimi, coğrafi bir sınır tanımaksızın, Cenevre’de 28 Temmuz 1951 tarihinde imzalanan Mülteciler Statüsüne ilişkin Sözleşmenin 1 nci maddesinin A bölümünde ve Mülteciler Statüsü hakkındaki 31 Ocak 1967 tarihli Protokolün 1 nci maddesinin 2 nci paragrafında mülteciye ne anlam verilmişse, o kimse anlamına gelir.
- p) “Vatansız kişi” terimi, 28 Eylül 1954 tarihinde New York’ta düzenlenen Vatansız Kişilerin Statüsüne ilişkin Sözleşmenin 1 nci maddesinde verilen anlamı taşır.
- q) “Aile fertleri” terimi, yardımları yapmakla yükümlü bulunan kurumun uyguladığı mevzuata, veya 21 ncü maddenin 1 nci paragrafının (a) ve (c) bentleri ile 24 ncü maddenin 6 ncı paragrafında belirtilen hallerde ülkesinde ikamet ettikleri Âkit Tarafın mevzuatına göre, aile ferdi olarak tanımlanan veya öyle kabul edilen veyahut ev halkı olarak saptanan kimseler anlamına gelir. Şu kadarki, bu mevzuata göre, yalnız ilgili kimse ile beraber oturanların aile ferdi veya ev halkı olarak kabul edilmiş olması halinde, bu kimselerin geçimi esas itibarıyla ilgili kimse tarafından sağlanıyorsa, bu şart yerine getirilmiş sayılır.
- r) “Hak sahipleri” terimi, yardımlar hangi mevzuata göre yapılıyorsa o mevzuata göre, hak sahibi olarak tanımlanan veya öyle kabul edilen kimseler anlamına gelir. Şu kadarki, bu mevzuata göre, yalnız ölen kimse ile beraber oturanların hak sahibi olarak kabul edilmesi halinde, ilgili kimselerin geçimlerin esas itibarıyla, ölen kimse tarafından sağlanmış ise, bu şart yerine getirilmiş sayılır.
- s) “Sigortalılık süreleri” terimi, hangi mevzuata göre geçmişse, o mevzuata göre sigortalılık süresi olarak tanımlanan veya öyle tanınan prim ödeme süreleri, çalışma süreleri, mesleki faaliyet süreleri veya ikamet süreleri veyahut, bu mevzuata göre sigortalılık süresine muadil süre olarak kabul edildikleri ölçüde, diğer bütün süreler anlamına gelir.
- t) “Çalışma süreleri” ve “mesleki faaliyet süreleri” terimleri, hangi mevzuata göre geçmişse o mevzuata göre çalışma süresi veya mesleki faaliyet süresi olarak tanımlanan veya tanınan sürelerle bu mevzuata göre çalışma veya mesleki faaliyet sürelerine muadil süreler olarak kabul edildikleri ölçüde diğer süreler anlamına gelir.
- u) “İkamet süreleri” terimi, hangi mevzuata göre geçmişse o mevzuata göre tanımlanan ve öyle tanınan ikamet süreleri anlamına gelir.
- v) “Yardımlar”, “Aylıklar” ve “gelirler” terimleri, bu Sözleşmede aksine sarahat yoksa, kamu fonlarından sağlanan bütün ek ödemeler ile her türlü zamları, yeniden değerlendirme ve ek ödenekleri de içine alan bütün yardımlar, aylıklar ve gelirlerle kazanma gücünün idamesi veya artırılması amacıyla yapılan yardımlar, aylıklar yerine yapılan toptan ödemeler ve uygulanan yerlerde, primlerin iadesi suretiyle yapılan ödemeler anlamına gelir.

w) “Aile ödenekleri” terimi, çocukların sayısına ve yaşına göre yapılan periyodik ödemeler şeklindeki para yardımları “aile yardımları” terimi de açık ve kesin olarak II numaralı Ek’in dışında bırakılan özel doğum ödeneği müstesna, ailenin geçim masraflarındaki dengeyi sağlamak amacıyla yapılan aynî yardımlar ile para yardımları anlamına gelir.

x) “Ölüm ödeneği” terimi, ölüm halinde yapılan ve bu maddenin (v) bendinde belirtilen maktu yardım dışında kalan her türlü toptan ödeme anlamına gelir.

y) “Primli” terimi yapılması, korunan kimseler veya işverenleri tarafından doğrudan doğruya malî katkıda bulunulması veya bir staj süresinin tamamlanması şartına bağlı olan yardımlar ile bu yardımların yapılmasını sağlayan mevzuat veya rejimler hakkında uygulanır. Yapılması korunan kimselerin veya işverenlerinin doğrudan doğruya malî katkıda bulunmaları veya bir staj süresinin tamamlanması şartına bağlı olmayan yardımlar ise münhasıran bu yardımların yapılmasını sağlayan mevzuat ve rejimlere “primsiz rejim” adı verilir.

z) “Geçici hükümlere göre yapılan yardımlar” terimi, uygulanan mevzuatın yürürlüğe girdiği tarihte belirli bir yaşın üstünde bulunan kimselere yapılan yardımlar veya bir Âkit Taraf ülkesinin o günkü hudutları dışında meydana gelen olaylar veya tamamlanmış bulunan süreler nazara alınmak suretiyle geçici olarak yapılan yardımlar anlamına gelir.

Madde 2

1. Bu Sözleşme, sosyal güvenliğin aşağıda belirtilen dallarıyla ilgili bütün mevzuat hakkında uygulanır:

- (a) Hastalık ve analık yardımları;
- (b) Malûllük yardımları;
- (c) Yaşlılık yardımları;
- (d) Ölüm yardımları;
- (e) İşkazalarıyla meslek hastalıkları halinde yapılan yardımlar;
- (f) Ölüm ödenekleri;
- (g) İşsizlik yardımları;
- (h) Aile yardımları.

2. Bu Sözleşme, yukarıdaki paragrafta belirtilen yardımların işverenler tarafından yapılmasını zorunlu kılan rejimler de dahil olmak üzere, primli veya primsiz bütün genel ve özel sosyal güvenlik rejimleri hakkında uygulanır. Bu Sözleşmenin, toplu sözleşmelerle kurulan ve kamu yetkililerinin kararıyla uyulması zorunlu hale getirilen rejimlere hangi şartlar altında uygulanacağı, mümkün mertebe, iki veya daha fazla Âkit Taraf arasında yapılan iki veya çok taraflı anlaşmalarla tespit edilir.

3. Gemi adamlarıyla ilgili rejimlerde bu Sözleşmenin III ncü Bölümü hükümleri, bu Sözleşmenin uygulanmasında işveren olarak kabul edilen gemi sahiplerinin yükümlülüklerine ilişkin hiç bir Âkit Taraf mevzuatını etkilemez.

4. Bu Sözleşme sosyal ve tıbbî yardım rejimleri ile harpten ve sonuçlarından zarar görenlere yapılan yardımlara ilişkin rejimler hakkında uygulanmadığı gibi, Devlet memurları ile Devlet memuru gibi işlem görenlerin tabi bulundukları özel rejimler hakkında da uygulanmaz.

5. Bu Sözleşme, Âkit Taraflardan biri ile diğer bir veya birden fazla Devlet arasında yapılmış olan sosyal güvenlik sözleşmesinin yürürlüğe konmasına ilişkin mevzuat hakkında uygulanmaz.

Madde 3

1. Âkit Taraflardan her birinin 2 nci maddenin 1 nci ve 2 nci paragraflarında belirtilen mevzuat ve rejimleri II numaralı Ek'te gösterilir.

2. Âkit Taraflardan her biri, 81 nci maddenin 1 nci paragrafı hükümlerine göre, yeni mevzuatın kabul edilmesi sonucu II numaralı Ek'te yapılacak değişiklikler hakkında bilgi verir. Bu bilgi, söz konusu mevzuatın yayınlandığı tarihten itibaren üç ay içinde, mevzuatın bu Sözleşmenin onaylandığı tarihten önce yayınlanmış olması halinde ise, onaylanma tarihinde verilir.

Madde 4

1. Bu Sözleşme hükümleri aşağıdaki kimseler hakkında uygulanır:

(a) Bir veya birden fazla Âkit Taraf mevzuatına tabi olan veya daha önce tabi olmuş bulunan ve Âkit Taraflardan birinin vatandaşı olan kimseler veya Âkit Taraflardan birinin ülkesinde ikamet eden mülteciler veya vatansız kimselerle bunların aile fertleri ve hayatta kalan hak sahibi kimseleri;

(b) Vatandaşlık durumları ne olursa olsun, bir veya birden fazla Âkit Taraf mevzuatı kapsamında kalmış olan bir kimsenin Âkit Taraflardan birinin vatandaşı olan hak sahipleri veya Taraflardan birinin ülkesinde ikâmet eden mülteciler veya vatansız kimseler;

(c) 2 nci maddenin 4 ncü paragrafı hükmü saklı kalmak şartıyla, Devlet memurlarıyla, ilgili Âkit Taraf mevzuatına göre Devlet memuru durumunda olanlar, bu Sözleşme kapsamına giren bu Âkit Taraf mevzuatının birine tabi oldukları ölçüde.

2. Yukarıdaki paragrafın (c) bendi hükümlerine bakılmaksızın, Diplomatik İlişkilere dair Viyana Sözleşmesi ile Konsolosluk İlişkilerine dair Viyana Sözleşmesine göre akredite oldukları veya ikamet ettikleri ülkede yürürlükte bulunan sosyal güvenlik hükümlerinden istisna edilen ve Elçilik ve Konsolosluktaki müstahdemlerle Elçilik ve Konsolosluk mensuplarının hizmetinde çalışanlar dışında kalan kimseler bu Sözleşme hükümlerinden yararlanmazlar.

Madde 5

1. 6 ncı madde hükümleri saklı kalmak şartıyla, bu sözleşme, haklarında uygulanan kimseler bakımından:

(a) Yalnız iki veya daha fazla Âkit Tarafı; veya

(b) En az iki Âkit Taraf ile diğ er bir veya birden fazla Devleti, bu Devletlerden birinin hiçbir kurumunun müdahalesini gerektirmeyen haller bakımından;

bağlayan bütün sosyal güvenlik sözleşmelerinin yerine geçer.

2. Bununla beraber, bu Sözleşmenin bazı hükümlerinin uygulanmasının iki veya çok taraflı anlaşmalar yapılmasına bağılı olduğu hallerde, yukarıdaki paragrafın (a) ve (b) bentlerinde belirtilen sözleşme hükümlerinin, bu anlaşmalar yürürlüğe girinceye kadar uygulanmasına devam olunur.

Madde 6

1. Bu Sözleşme hükümleri, Milletlerarası  alışma Konferansı tarafından kabul edilen herhangi bir sözleşmeden doğan yükümlülükleri etkilemez.

2. Bu Sözleşme, Avrupa Ekonomik Topluluğunu meydana getiren 25 Mart 1957 tarihli Anlaşmanın sosyal güvenliğe ilişkin hükümlerini etkilemediği gibi, Anlaşmada  ng r len Birlik anlaşmaları ile bu hükümlerin uygulanmasında alınan tedbirleri de etkilemez.

3. 5 nci maddenin 1 nci paragrafı hükmüne bakılmaksızın, iki veya daha fazla Âkit Taraf, kendilerini ilgilendiren hususlarda, karşılıklı anlaşıarak, birbirlerini bağlayan sosyal güvenlik sözleşmelerini III numaralı Ek'te, bu sözleşmelerin uygulanmasına ilişkin hükümlerin söz konusu olması halinde ise, bu Sözleşmenin uygulanmasına dair Ek Anlaşmanın Ek'inde belirtmek suretiyle, söz konusu sosyal güvenlik sözleşmeleri hükümlerinin yürürlükte kalmasını sağlayabilirler.

4. Bununla beraber, bu Sözleşme, bu maddenin 2 nci veya 3. paragrafında belirtilen hükümlere göre birbirine bağılı kalan Âkit Taraflardan başka bir Âkit Tarafın kurumunca müdahaleyi gerektiren bütün hallerde uygulandığı gibi, bu Sözleşmeye göre yardıma hak kazanan ve yalnız söz konusu hükümlerden yararlanmayan kimseler hakkında da uygulanır.

5. III numaralı Ek'te belirtilen hükümlerle birbirine bağılı olan iki veya daha fazla Âkit Taraf, kendilerini ilgilendiren hususlarda, birbirleriyle anlaşıarak, 81 nci maddenin 1 nci paragrafı gereğince, ihbarda bulunmak suretiyle, bu Ek'te uygun gördükleri değişiklikleri yapabilirler.

Madde 7

1. İki veya daha fazla Âkit Taraf, gerekli g r lirse, bu Sözleşmedeki prensipler esas alınmak suretiyle, birbirleriyle sosyal güvenlik sözleşmeleri yapabilirler.

2. Âkit Taraflardan herbiri, 81 nci maddenin 1 nci paragrafı hükmüne göre, yukarıki paragraf gereğince yapacağı bütün sözleşmeler ile bu sözleşmelerde sonradan yapacağı değişiklikleri ve bu sözleşmelerin feshedildiğini bildirir. Bu bilgi, sözleşmenin veya değişikliğin yürürlüğe girdiği veya sözleşmenin feshedildiği tarihten başlayarak üç ay içinde verilir.

Madde 8

1. Bu Sözleşmede aksine sarahat bulunmayan hallerde, Âkit Taraflardan birinin ülkesinde ikamet eden ve haklarında Sözleşme hükümleri uygulanan kimseler, bütün Âkit Tarafların mevzuatına göre, o Tarafların vatandaşlarıymış gibi, aynı hak ve y k ml l klere sahiptirler.

2. Bununla beraber, primsiz sigortadan yapılan ve tutarı ikamet edilen süreye göre tespit edilmeyen yardımlardan yararlanılması, sigortalının, ölüm yardımının sözkonusu olması halinde de, ölen kişinin, ilgili Âkit Tarafın ülkesinde bir süre ikamet etmiş olması şartına bağlanabilir. Tespit edilen bu süre, duruma göre:

(a) Analık ve işsizlik yardımları için, yardım yapılmasının talep edildiği tarihten hemen önceki devrede olmak üzere altı ayı geçmiyebilir.

(b) Malûllük yardımları için, yardım yapılmasının talep edildiği tarihten, ölüm yardımları için de ölüm tarihinden hemen önceki devrede olmak üzere, birbirini izleyen beş yıldan fazla olmayabilir.

(c) Yaşlılık aylığı için, onaltı yaş ile ihtiyarlık yaşı arasındaki devre içinde olmak üzere, on yıldan fazla olmayabilir; ancak bu sürenin beş yılının yaşlılık aylığı başlanması talebinde bulunduğu tarihten hemen önceki devre içinde geçmiş olması istenebilir.

3. Bir kimse, yukarıdaki paragrafın (b) ve (c) bendinde belirtilen şartları yerine getirmemiş olmakla beraber, o kimse, ölüm yardımlarının sözkonusu olması halinde de ölen kişi, ilgili Âkit Taraf mevzuatına en az bir yıl tabi olmuşsa, o kimse veya ölen kişinin hak sahipleri, 27 nci madde hükümleri saklı kalmak şartıyla, tam yardım esası üzerinden hesap edilen ve,

(a) Malûllük veya ölüm yardımlarının sözkonusu olması halinde, ihtiyarlık yaşından sonra geçen yıllar nazara alınmaksızın, anılan mevzuata göre, ilgili kimsenin veya ölen kişinin 16 yaşına bastığı tarih ile malûllük sonucu işgöremez duruma düştüğü veya öldüğü tarih arasında o ülkede ikamet ettiği yıllar toplamının bu tarihler arasında geçen yıllar toplamının üçte ikisine olan oranını;

(b) Yaşlılık aylığının sözkonusu olması halinde de, ilgili kimsenin anılan mevzuata göre, onaltı yaşına bastığı tarih ile ihtiyarlık yaşı arasında geçen yıllar toplamının otuz yıla olan oranını;

Aşmayan yardımlardan yararlanma hakkını kazanırlar.

4. Hakkında bu maddenin 2 nci veya 3 ncü paragrafı hükümlerinin uygulandığı her Âkit Taraf mevzuatına göre yapılan yardımlar IV numaralı Ek'te belirtilir.

5. İlgili Âkit Taraflardan herbiri, 81 nci maddenin 1 nci paragrafı hükmüne göre, IV numaralı Ek'te yapılacak bütün değişiklikler hakkında bilgi verir. Bu değişiklik yeni bir mevzuatın çıkarılması sonucu meydana gelmişse, bu bilgi, o mevzuatın yayınlandığı tarihten başlayarak üç ay içinde, sözkonusu mevzuat bu Sözleşmenin onaylanmasından önce yayınlanmışsa, onaylama tarihinde verilir.

6. Bu maddenin 1 nci paragrafı hükümleri, hiçbir Âkit Taraf mevzuatının, ilgililerin sosyal güvenlik idarelerine katılmalarına veya sosyal güvenlik mahkemelerindeki üyeliklerine ilişkin hükümlerini etkilemez.

7. İlgili Âkit Taraf ülkesinde ikamet etmeyen kimselerin isteğe bağlı sigortaya veya sürekli isteği bağlı sigortaya kabul edilmeleri veya VII numaralı Ek'te belirtilen geçici hükümlere göre yardıma hak kazanmaları hususunda özel tedbirler alınabilir.

Madde 9

1. 6 ncı maddenin 3 ncü paragrafı gereğince yürürlükte kalan sosyal güvenlik sözleşmeleri hükümleri ile 7 nci maddenin 1 nci paragrafı gereğince sonradan yapılan sosyal güvenlik sözleşmeleri hükümleri, bu sözleşmelerle bağlı bulunan Taraflar arasında varılacak anlaşma ile, bütün Âkit Taraflar vatandaşlarına teşmil edilebilir.
2. 6 ncı maddenin 3 ncü paragrafına göre yürürlükte kalan ve hükümleri bu maddenin 1 nci paragrafı gereğince bütün Âkit Tarafların vatandaşlarına teşmil edilen sosyal güvenlik sözleşmeleri V numaralı Ek'te belirtilir.
3. İlgili Âkit Taraflar, 81 nci maddenin 1 nci paragrafı hükümlerine göre, 7 nci maddenin 1 nci paragrafı gereğince yapılan ve bu maddenin 1 nci paragrafı hükmüne göre bütün Âkit Taraflar vatandaşlarına teşmil edilen sosyal güvenlik sözleşmeleri hakkında bilgi verirler. Söz konusu sözleşmeler V numaralı Ek'te gösterilir.
4. V numaralı Ek'te belirtilen hükümlerle birbirine bağlı bulunan iki veya daha fazla Âkit Taraf, kendilerini ilgilendiren hususlarda, birbirleriyle anlaşmak ve 81 nci maddenin 1 nci paragrafı gereğince birbirlerine bilgi vermek suretiyle, gerekli gördükleri değişiklikleri yapabilirler.

Madde 10

Âkit taraflardan birinin mevzuatına göre, isteğe bağlı veya sürekli isteğe bağlı sigortaya kabul edilmenin sigortalılık sürelerinin tamamlanması şartına bağlı olması halinde, o mevzuatı uygulayan kurum bu amaçla sürelerin birleştirilmesi için diğer herhangi bir Âkit Taraf mevzuatına göre geçen sigortalılık süreleriyle, gereken hallerde, diğer herhangi bir Âkit Tarafın uyguladığı primsiz sigorta rejiminde onaltı yaşından sonra geçen ikamet sürelerini, gereken ölçüde, kendi uyguladığı mevzuata göre geçen sigortalılık süreleriymiş gibi, nazara alır.

Madde 11

1. Bu Sözleşmede aksine sarahat olan haller dışında, bir veya daha fazla Âkit Tarafın mevzuatına göre, malûllük, yaşlılık veya ölüm halinde yapılan para yardımları ile işkazaları veya meslek hastalıkları sonucu verilen ölüm ödenekleri veya bağlanan gelirler, sigortalının veya hak sahibi kimsenin bu yardımları yapmakla yükümlü olan kurumun bulunduğu ülkeden başka bir Âkit Taraf ülkesinde ikamet etmiş olmaları yüzünden azaltılamaz, değiştirilemez, durdurulamaz, kesilemez veya müsadere edilemez.
2. Bununla beraber, 8 nci maddenin 1 nci ve 2 nci paragrafları hükümlerine bakılmaksızın, IV numaralı Ek'te belirtilen malûllük, yaşlılık veya ölüm yardımları, duruma göre, sigortalının veya hak sahibi kimsenin bu yardımları yapmakla yükümlü olan kurumun bulunduğu ülkeden başka bir Âkit Taraf ülkesinde ikamet etmiş olması halinde, anılan 8 nci maddenin 3 ncü paragrafının (a) veya (b) bendi hükümlerine göre hesaplanır.
3. Bu maddenin 1 nci ve 2 nci paragrafları hükümleri aşağıdaki yardımlar hakkında VI numaralı Ek'te belirtilen ölçüde uygulanmaz.
 - (a) Sağlık durumları itibariyle, geçimlerini sağlayamayacak derecede malûl sayılan kimselere primsiz sigortadan yapılan özel yardımlar.

(b) Normal yardımlardan yararlanmayan kimselere primsiz sigortadan yapılan özel yardımlar.

(c) Geçici hükümlere göre yapılan yardımlar.

(d) Sosyal yardım olarak veya ihtiyaç halinde sağlanan özel yardımlar.

4. İlgili Âkit Taraflardan her biri, 81 nci maddenin 1 nci paragrafı hükmüne göre, VI numaralı Ek'te yapılacak bütün değişiklikler hakkında bilgi verir. Değişiklik yeni bir mevzuatın kabulü sonucu olmuşsa, bu bilgi sözkonusu mevzuatın yayını tarihinden başlayarak üç ay içinde, mevzuat bu sözleşmenin onaylanması tarihinden önce yayınlanmışsa, onay tarihinde verilir.

5. Âkit Taraflardan birinin mevzuatına göre primlerin iadesi, ilgili kimsenin zorunlu sigortadan ayrılmış olması şartına bağlı ise, o kimse diğer herhangi bir Âkit Taraf mevzuatına göre zorunlu sigortaya tabi olduğu sürece bu şart yerine getirilmiş sayılmaz.

6. Âkit Taraflar, bu Sözleşmeye Taraf olmayan bir Devlet ülkesinde ikamet eden ve bu Sözleşmeye göre yardıma hak kazanan kimselere ödenmesi gereken bu maddenin 1 nci paragrafındaki yardımların ödeme şartlarını iki veya çok taraflı anlaşmalarla tesbit ederler.

Madde 12

Âkit taraflardan birinin mevzuatında belirtilen yardım miktarlarının yeniden değerlendirilmesine ilişkin kurallar, anılan mevzuat gereğince bu Sözleşme hükümlerine göre ödenmesi gereken yardımlar hakkında da uygulanır.

Madde 13

1. Bu Sözleşme, iki veya daha fazla Âkit Tarafın kurumlarınca, bu Sözleşmenin 29 ncu maddesi veya 47 nci maddesinin (b) bendi gereğince malûllük, yaşlılık, ölüm veya meslek hastalıkları halinde yapılan yardımlar dışında, aynı nitelikte veya zorunlu sigortada geçen bir ve aynı süre için birden fazla yardımın yapılmasına hak kazandırmadığı gibi böyle bir hakkı devam da ettirmez.

2. Bir yardımın diğer yardımlarla veya diğer gelirlerle birleştirilmesi veya bir meslekî faaliyette bulunulması nedeniyle bu yardımın azaltılmasına veya durdurulmasına veya kesilmesine ilişkin bir Âkit Tarafın mevzuatında öngörülen hükümler, yardım diğer bir Âkit Taraf ülkesinde elde edilmiş veya o Taraf ülkesinde meslekî faaliyette bulunulmuş olsa dahi, bu yardımdan yararlanan kimse hakkında da uygulanır. Şukadar ki, iki veya daha fazla Âkit Taraf kurumlarınca 29 ncu madde veya 47 nci maddenin (b) bendi hükümlerine göre, malûllük, yaşlılık, ölüm veya meslek hastalıkları halinde yapılan aynı nitelikteki yardımlar hakkında bu kural uygulanmaz.

BÖLÜM II

Uygulanacak mevzuatın tespitine ilişkin hükümler

Madde 14

Bu Sözleşme kapsamına giren kimseler hakkında uygulanacak mevzuat aşağıdaki hükümlere göre tesbit edilir:

- (a) Bir Âkit Taraf ülkesinde çalışan işçiler, diğer bir Âkit Taraf ülkesinde ikamet etmiş olsalar veya bunları çalıştıran müessesenin iş merkezi veyahut işverenin ikametgâhı diğer bir Âkit Taraf ülkesinde bulunsada, ülkesinde çalıştıkları Âkit Taraf mevzuatına tabi olurlar.
- (b) Âkit taraflardan birinin bayrağını taşıyan bir gemide çalışan işçiler o Taraf mevzuatına tabi olurlar.
- (c) Bir Âkit Taraf ülkesinde kendi hesabına çalışanlar, diğer bir Âkit Taraf ülkesinde ikamet etmiş olsalar dahi, ülkesinde çalıştıkları Âkit Taraf mevzuatına tabi olurlar.
- (d) Devlet memurları ile Devlet memuru gibi işlem görenler, hizmetinde bulundukları Âkit Tarafın mevzuatına tabi olurlar.

Madde 15

1. 14 ncü maddenin (a) bendinde belirtilen kural aşağıdaki istisnalar ve değişikliklerle uygulanır.

(a) (i) Âkit Taraflardan birinin ülkesinde normal işvereni olan bir müessese tarafından istihdam edilen ve bu müessese hesabına bir işin yapılması için diğer bir Âkit Taraf ülkesine gönderilen işçiler, bu işin görülmesi için tahmin edilen süre oniki ayı geçmemek ve diğer ülkede çalışma sürelerini tamamlamış bulunan işçilerin yerini almak üzere gönderilmemiş olmak şartıyla, ülkesinde istihdam edildikleri Âkit Tarafın mevzuatına tabi olurlar.

(ii) Görülecek işin süresi beklenmedik nedenlerle önceden tahmin edilenden fazla devam ettiği ve oniki ayı geçtiği takdirde, diğer Âkit Tarafın yetkili makamının veya bu makam tarafından tayin edilen merciin muvafakati ile, bu işçiler hakkında, iş tamamlanıncaya kadar, ülkesinde istihdam edildikleri Âkit Tarafın mevzuatı uygulanır.

(b) (i) İş merkezi Âkit Taraflardan birinin ülkesinde bulunan ve kendi veya başkaları hesabına kara, demir veya hava yolu ile veyahut iç sularda yolcu veya eşya taşıyan bir müessese hizmetinde gezici personel olarak iki veya daha fazla Âkit Taraf ülkesinde milletlerarası taşıma işlerinde çalışan işçiler iş merkezi hangi Âkit Taraf ülkesinde ise o Tarafın mevzuatına tabi olurlar.

(ii) Bununla beraber, işçiler, müessesenin iş merkezinin bulunduğu Âkit Taraf ülkesinde değil de, başka bir Âkit Taraf ülkesindeki şube veya daimî temsilciliğinde çalıştıkları takdirde, şube veya daimî temsilcilik hangi Âkit Taraf ülkesinde ise o Tarafın mevzuatına tabi olurlar.

(iii) Bu işçiler daha çok ikamet ettikleri Âkit Taraf ülkesinde çalışıyorlarsa, bunları çalıştıran müessesenin iş merkezi veya şubesi veyahut daimî temsilciliği bu ülkede bulunmasa dahi, bu Taraf mevzuatına tabi olurlar.

(c) (i) Normal olarak iki veya daha fazla Âkit Taraf ülkesinde milletlerarası nakliye işlerinden başka işlerde çalışan işçiler, işlerinin bir kısmını ikamet ettikleri Âkit Tarafın ülkesinde yürüttükleri, veya iş merkezleri veyahut ikametgâhları çeşitli Âkit Taraflar ülkelerinde bulunan bir çok müesseseler veya işverenler emrinde çalıştıkları takdirde, hangi Âkit Tarafın ülkesinde ikamet ediyorlarsa, o Tarafın mevzuatına tabi olurlar.

(ii) Diğer hallerde, kendilerini çalıştıran müessesenin iş merkezi veya işverenin ikametgâhı hangi Âkit Taraf ülkesinde ise o Tarafın mevzuatına tabi olurlar.

(d) Âkit Taraflardan birinin ülkesinde, iş merkezi diğer bir Âkit Taraf ülkesinde bulunan ve işi ilgili Âkit Tarafların ortak sınırının her iki tarafına uzanan bir müessese tarafından çalıştırılan bir işçi iş merkezi hangi Âkit Taraf ülkesinde ise, o Tarafın mevzuatına tabi olur.

2. 14 ncü maddenin (b) bendinde belirtilen kural aşağıdaki istisnalarla uygulanır:

(a) Bu maddenin 1 nci paragrafının (a) bendi hükmü saklı kalmak şartıyla, normal işvereni olan bir müessese tarafından bir Âkit Taraf ülkesinde veya bir Âkit Tarafın bayrağını taşıyan bir gemide çalıştırılan ve bu müessese tarafından müessese nam ve hesabına çalışmak üzere diğer bir Âkit Tarafın bayrağını taşıyan bir gemiye gönderilen işçiler birinci Âkit Tarafın mevzuatına tabi olurlar.

(b) Normal olarak bir Âkit Tarafın kara sularında veya limanında bulunan ve diğer bir Âkit Tarafın bayrağını taşıyan bir gemide çalışan, ancak o geminin tayfasından olmayan işçiler, gemi hangi Âkit Tarafın kara sularında veya limanında ise, o Tarafın mevzuatına tabi olurlar.

(c) Âkit Taraflardan birinin bayrağını taşıyan bir gemide çalışan ve bu çalışmalarının karşılığı olan ücreti iş merkezi diğer bir Âkit Tarafından ülkesinde bulunan bir müessese veya ikametgâhı diğer bir Âkit Taraf ülkesinde bulunan bir kimse tarafından ödenen işçiler, iş merkezinin veya ikametgâhın bulunduğu Âkit Taraf ülkesinde ikamet ediyorlarsa, bu Tarafın mevzuatına tabi olurlar; ücretleri ödeyen müessese veya kimse, anılan mevzuatın uygulanmasında, işveren olarak kabul edilir.

3. 14 ncü maddenin (c) bendindeki kural aşağıdaki istisnalar ve değişikliklerle uygulanır:

(a) Kendi hesabına çalışan kimselerden Âkit Taraflardan birinin ülkesinde ikamet edip işlerini diğer bir Âkit Taraf ülkesinde yürütenler:

(i) İşin yürütüldüğü Âkit Taraf ülkesinde bunlar hakkında uygulanacak mevzuat yoksa;

(ii) Kendi hesabına çalışanlar ilgili iki Âkit Taraf mevzuatına göre, sırf ilgili Âkit Tarafların ülkesinde ikamet etmiş olmaları nedeniyle bu Âkit Tarafların mevzuatına tabi iseler;

haklarında ikamet ettikleri Âkit Tarafın mevzuatı uygulanır.

(b) Normal olarak iki veya daha fazla Âkit Taraf ülkesinde kendi hesabına çalışan kimseler, o ülkede kısmen çalıştıkları veya o Taraf mevzuatına göre, sırf o Tarafın ülkesinde ikamet ettikleri için o Tarafın mevzuatına tabi oldukları takdirde, haklarında hangi Âkit Tarafın ülkesinde ikamet ediyorlarsa o Tarafın mevzuatı uygulanır.

(c) Yukarıdaki bentte sözkonusu edilen kendi hesabına çalışan kimseler, işlerinin bir kısmını ikamet ettikleri Âkit Taraf ülkesinde yürütmüyorlarsa veya o Tarafın mevzuatına göre, sırf o ülkede ikamet etmiş olmaları o Tarafın mevzuatına tabi tutulmaları için bir sebep teşkil

etmiyorsa veyahut o Âkit Tarafın bunlar hakkında uygulayacağı mevzuatı yoksa, bu kimseler ilgili Âkit Tarafların veya onların yetkili makamlarının ortaklaşa tespit edecekleri mevzuata tabi olurlar.

4. Bu maddenin yukarıdaki paragrafları hükümlerine göre, bir işçinin ülkesinde çalışmadığı bir Âkit Tarafın mevzuatına tabi olması halinde, bu kimse hakkında, o Tarafın ülkesinde çalışıyormuş gibi, o Tarafın mevzuatı uygulanır.

Madde 16

1. 14 ncü ve 15 nci madde hükümleri isteğe bağlı sigorta veya isteğe bağlı sürekli sigorta hakkında uygulanmaz.

2. İki veya daha fazla Âkit Tarafın mevzuatının uygulanması sonucu zorunlu sigorta rejimine tabi tutulan bir kimsenin aynı zamanda bir veya daha fazla isteğe bağlı sigortaya veya isteğe bağlı sürekli sigortaya tabi tutulmasına cevaz verilmesi halinde, bu kimse hakkında yalnız zorunlu sigorta rejimi uygulanır. Şukadar ki, bu Sözleşme, hiç bir Taraf mevzuatının, malûllük, yaşlılık ve ölüm (aylıkları) bakımından, isteğe bağlı sigorta ile isteğe bağlı sürekli sigorta ve zorunlu sigorta rejimlerinin aynı zamanda uygulanmasına cevaz veren hükümlerini etkilemez.

3. İki veya daha fazla Âkit Taraf mevzuatının uygulanması sonucu bir kimsenin iki veya daha fazla isteğe bağlı sigorta veya isteğe bağlı sürekli sigorta rejimine tabi tutulmasının mümkün bulunması halinde, bu kimse yalnız ikamet ettiği Âkit Taraf ülkesinde uygulanan isteğe bağlı sigortaya veya isteğe bağlı sürekli sigortaya, bu Âkit Tarafların hiçbirinin ülkesinde ikamet etmiyorsa, hangi Âkit Tarafın sigorta rejimini seçmiş ise o rejime kabul edilir.

Madde 17

1. Elçilik veya konsolosluklarda çalışan müstahdemlerle elçilik veya konsolosluk mensuplarının şahsi hizmetinde çalışan kimseler hakkında 14 ncü maddenin (a) bendi hükümleri uygulanır.

2. Bununla beraber, yukarıdaki paragrafta belirtilen ve gönderen Âkit Tarafın vatandaşı olan işçiler, haklarında vatandaşı oldukları Âkit Taraf mevzuatının uygulanmasını seçme hakkına sahiptirler. Bu seçme hakkı, duruma göre, bu Sözleşmenin yürürlüğe girdiği tarihi izleyen üç ay içinde veya ilgili kimsenin elçilik veya konsoloslukta ilk işe alındığı tarihte veyahut elçilik veya konsolosluk mensuplarının hizmetine ilk girdiği tarihte yalnız bir defa kullanılır. Seçme hakkı kullanıldığı tarihten geçerli olur.

Madde 18

1. İki veya daha fazla Âkit Tarafın yetkili makamları birbirleriyle anlaşmak suretiyle, 14-17 nci maddeler hükümlerinden ilgililerin lehine olarak bazı istisnalar yapılmasını öngörebilirler.

2. İhtiyaç duyulan hallerde, yukarıdaki paragraf hükmünün uygulanması, ilgili işçilerin ve, uygun görülen hallerde, işverenlerinin isteğine bağlıdır. Bundan başka, böyle bir uygulama, mevzuatı uygulanan Âkit Tarafın yetkili makamı tarafından sözkonusu işçilerin artık bu Taraf mevzuatına tabi olmadıklarını ve bundan sonra diğer bir Âkit Tarafın mevzuatına tabi tutulacaklarını teyid eden bir karar alınmasını da gerektirir.

BÖLÜM III

Çeşitli yardımlara ilişkin özel hükümler

KISIM 1

Hastalık ve Analık

Madde 19

1. Âkit Taraflardan birinin mevzuatına göre yardım hakkının doğması, korunması veya yeniden kazanılması sigortalılık sürelerinin tamamlanması şartına bağlı ise, bu Tarafın yetkili kurumu, bu amaçla sürelerin birleştirilmesi için diğer herhangi bir Âkit Tarafın mevzuatına göre geçen sigortalılık süreleriyle, gerektiğinde, diğer herhangi bir Âkit Tarafın uyguladığı primsiz sigorta mevzuatına göre onaltı yaşından sonra geçen ikamet sürelerini, kendi uyguladığı mevzuata göre geçmiş sigortalılık süreleriymiş gibi, gereken ölçüde nazara alır.

2. Âkit Taraflardan birinin mevzuatına göre, zorunlu sigortaya kabul edilmenin sigortalılık sürelerinin tamamlanması şartına bağlı olduğu hallerde, bu amaçla sürelerin birleştirilmesi için diğer herhangi bir Âkit Tarafın mevzuatına göre geçen sigortalılık süreleriyle, gerektiğinde, diğer herhangi bir Âkit Tarafın uyguladığı primsiz sigorta mevzuatına göre onaltı yaşından sonra geçen ikamet süreleri, birinci Âkit Tarafın mevzuatına göre geçmiş sigortalılık süreleriymiş gibi, gereken ölçüde, nazara alınır.

Madde 20

1. Yetkili Devlet ülkesinden başka bir Âkit Tarafın ülkesinde ikamet eden ve, gerektiğinde, 19 ncu madde hükümleri de gözönünde bulundurularak, bu Devletin mevzuatına göre yardım hakkının doğması için gerekli şartları yerine getiren kimseler, ikamet ettikleri Âkit Taraf ülkesinde:

(a) Yetkili kurum hesabına, ikamet edilen yerdeki kurum tarafından, bu kimseler kendisine bağlı sigortalıların gibi, kendi uyguladığı mevzuat hükümlerine göre yapılan sağlık yardımlarından;

(b) Yetkili kurum tarafından, bu kimseler sanki yetkili Devletin ülkesinde ikamet ediyorlarmış gibi, bu kurumun uyguladığı mevzuata göre yapılan para yardımlarından;

yararlanırlar. Şu kadar ki, yetkili kurumla ikamet edilen yerdeki kurum arasında varılacak anlaşmaya göre para yardımları yetkili kurum hesabına, ikamet yerindeki kurum tarafından da yapılabilir.

2. Yukarıdaki paragraf hükümleri, yapılacak sağlık yardımları bakımından, yetkili Devlet ülkesinden başka bir Âkit Tarafın ülkesinde ikamet eden aile fertleri hakkında da, kıyas yolu ile, uygulanır.

3. Yardımlar, hudut işçilerine de, yetkili Devletin ülkesindeki yetkili kurum tarafından, hudut işçileri bu Devletin ülkesinde ikamet ediyorlarmış gibi, bu Devletin mevzuatına göre yapılabilir. Şu kadar ki, ilgili Âkit Tarafların yetkili makamları arasında yardımların aile fertlerine aynı şartlarla yapılacağına dair bir anlaşma varsa bu anlaşmaya göre, böyle bir anlaşma yoksa, acil vakalar müstesna, yetkili kurumun önceden verdiği yetkiye dayanılarak aile fertleri de aynı şartlar altında sağlık yardımlarından yararlanırlar.

4. Bu maddede belirtilen, ancak hudut işçisi veya bunun aile fertlerinden olmayan ve geçici olarak yetkili Devletin ülkesinde ikamet eden kimseler yetkili Devletin ülkesine gelmeden önce aynı hastalık veya analık vakası nedeniyle yardımlardan yararlanmış olsalar dahi, bu Devletin mevzuatına göre, sanki bu ülkede ikamet ediyorlarmış gibi, yardımlara hak kazanırlar.

5. Haklarında bu madde hükümleri uygulanan ve ikametgâhlarını yetkili Devletin ülkesine nakleden kimseler, ikametgâhlarını nakletmeden önce aynı hastalık veya analık vakası nedeniyle yardımlardan yararlanmış olsalar dahi, bu Devletin mevzuatına göre yardıma hak kazanırlar.

Madde 21

1. Gerektiğinde 19 ncu madde hükümleri de nazara alınmak suretiyle yetkili Devletin mevzuatına göre yardıma hak kazanmak için gerekli şartları yerine getiren ve:

(a) Yetkili Devlet ülkesinden başka bir Âkit Taraf ülkesinde geçici olarak ikamet ettikleri sürede durumları derhal yardım yapılmasını gerektiren, veya

(b) Yetkili kurum tarafından yapılması gereken yardımlardan yararlanma hakkını kazandıktan sonra bu kurum tarafından, yetkili Devlet ülkesinden ikamet ettikleri başka bir Âkit Taraf ülkesine dönmelerine veya ikametgâhlarını yetkili Devlet ülkesinden başka bir Âkit Taraf ülkesine nakletmelerine izin verilen, veya

(c) Durumlarına göre, gerekli tedaviyi görmek üzere, yetkili Devlet ülkesinden başka bir Âkit Taraf ülkesine gitmelerine yetkili kurumca izin verilen,

Kimseler:

(i) Yetkili Kurum hesabına, ikamet edilen veya geçici olarak bulunan yerdeki kurum tarafından, bu kimseler bulundukları yerdeki kuruma bağlı sigortalıların gibi, bu kurumun uyguladığı mevzuata göre yetkili kurumun mevzuatında belirtilen süreyi geçmemek üzere, yapılan sağlık yardımları ile,

(ii) Bu kimseler yetkili Devletin ülkesindeymişler gibi, yetkili kurumun uyguladığı mevzuata göre yapılan para yardımlarından,

yaralanırlar. Şu kadar ki, yetkili kurumla ikamet edilen veya geçici olarak bulunan yerdeki kurum arasında varılacak anlaşmaya göre, para yardımları, yetkili kurum hesabına ikamet edilen veya geçici olarak bulunan yerdeki kurum tarafından da yapılabilir.

2. (a) Yukarıdaki paragrafın (b) bendinde belirtilen izin talebi yalnız yer değiştirilmesi ilgili kimsenin sağlık durumunu veya tedavi seyrini tehlikeye soktuğu takdirde reddolunabilir.

(b) İlgili kimsenin ikamet ettiği Âkit Taraf ülkesinde gerekli sağlık yardımı yapılamıyorsa, yukarıdaki paragrafın (c) bendinde belirtilen izin talebi reddedilemez.

3. Bu maddenin yukarıdaki paragrafları, hükümleri, sağlık yardımları bakımından, kıyas yolu ile, aile fertleri hakkında da uygulanır.

Madde 22

1. Âkit Taraflardan birinin mevzuatı aile fertlerine sağlık yardımı yapılmasının bunların şahsen sigortalı olmaları şartına bağlı bulunmasını gerektirdiği takdirde, bu Âkit Tarafın mevzuatına tabi bulunan bir kimsenin aile fertlerinin bu kimsenin sigortalı olarak bağlı bulunduğu anılan Âkit Tarafın kurumuna veya muadil yardımlar sağlayan aynı Âkit Tarafın başka bir kurumuna sigortalı olarak bağlı bulunmaları kaydıyla, bu aile fertleri hakkında 20 nci ve 21 nci maddeler hükümleri uygulanır.
2. Âkit Taraflardan birinin mevzuatına göre, para yardımlarının ortalama kazanç esası üzerinden hesaplanması gerekiyorsa, bu Tarafın yetkili kurumu ortalama kazancı, yalnız bu mevzuata göre geçen sürede elde edilmiş olan kazançları esas alarak tesbit eder.
3. Âkit Taraflardan birinin mevzuatına göre, para yardımlarının sabit kazanç esası üzerinden hesaplanması gerekiyorsa, bu Tarafın yetkili kurumu yalnız bu sabit kazançları veya, gerektiğinde, sözkonusu mevzuata göre geçen sürelerdeki ortalama sabit kazançları nazara alır.
4. Âkit Taraflardan birinin mevzuatına göre, para yardımları tutarının aile fertlerinin sayısına göre değişik olması gerektiği takdirde, bu Tarafın yetkili kurumu, diğer bir Âkit Tarafın ülkesinde ikamet eden aile fertlerini de, birinci Âkit Tarafın ülkesinde ikamet ediyormuşçasına, nazara alır.

Madde 23

İşsizlik yardımlarını sağlamakla görevli Âkit Tarafın mevzuatına göre, gerektiğinde 19 ncu madde hükümleri de nazara alınarak, sağlık yardımlarına hak kazanmak için gerekli şartları yerinde getiren işsiz kimseler, diğer bir Âkit Tarafın ülkesinde ikamet etmiş olsalar dahi, aile fertleri ile birlikte sağlık yardımlarından yararlanırlar. Bu takdirde, sağlık yardımları, ilgili kimsenin yardım hakkı ikamet yerindeki kurumun uyguladığı mevzuata göre doğmuş gibi, bu kurum tarafından kendi uyguladığı mevzuata göre sağlanır; ancak yardım masrafları işsizlik yardımlarını sağlamakla görevli Âkit Tarafın yetkili kurumunca ödenir.

Madde 24

1. İki veya daha fazla Âkit Tarafın mevzuatına göre aylık veya gelir almakta olan bir kimse, gerektiğinde 19 ncu madde hükümleri de nazara alınarak, ülkesinde ikamet ettiği Âkit Tarafın mevzuatına göre sağlık yardımlarına hak kazanmış ise, bu kimse, yalnız ülkesinde ikamet ettiği Âkit Tarafın mevzuatına göre aylık veya gelir almakta olan bir kimseymiş gibi, gerek kendisi, gerek aile fertleri ikamet ettikleri yerdeki kurum tarafından kendi hesabına yapılan sağlık yardımlarından yararlanırlar.
2. Âkit Taraflardan birinin mevzuatına göre aylık veya gelir veya iki veya daha fazla Âkit Tarafın mevzuatına göre aylık veya gelir almakta olan bir kimsenin ülkesinde ikamet ettiği Âkit Tarafın mevzuatına göre sağlık yardımlarına hak kazanmayıp, gerektiğinde 19 ncu madde hükümleri de nazara alınarak, mevzuatına göre aylık veya gelir almakta olduğu Âkit Tarafın veya Âkit Taraflardan birinin mevzuatına göre bu yardımlara hak kazanmış ise, veya bu Âkit Taraflardan birinin ülkesinde ikamet etmiş olsaydı sağlık yardımlarına hak kazanacak idiyse, yine de hem kendisi hem de aile fertleri sağlık yardımlarından yararlanırlar. Sağlık yardımları, ikamet yerindeki kurum tarafından, aylık veya gelir sahibi sağlık yardımlarına bu kurumun uyguladığı mevzuata göre hak kazanmışçasına, bu mevzuat hükümlerine göre sağlanır; ancak

sağlık yardımı masrafları aşağıdaki paragrafta belirtilen kurallara göre tesbit edilen kurum tarafından ödenir.

3. Yukarıdaki paragrafta belirtilen hallerde, sağlık yardımları masraflarını ödeyecek olan kurum aşağıdaki kurallara göre tesbit edilir:

(a) Aylık veya gelir sahibinin anılan yardımlara yalnız bir Âkit Tarafın mevzuatına göre hak kazanmış olması halinde, masraflar o Tarafın yetkili kurumunca karşılanır.

(b) Aylık veya gelir sahibinin anılan yardımlara iki veya daha fazla Âkit Taraf mevzuatına göre hak kazanmış olması halinde, masraflar, aylık veya gelir sahibinin hangi Âkit Taraf mevzuatına göre geçen sigortalılık veya ikamet süresi daha fazla ise o Tarafın yetkili kurumunca ödenir; bu kurala göre iki veya daha fazla kurum yardım masraflarını ödemekle yükümlü ise, masraflar, aylık veya gelir sahibi son olarak hangi Âkit Taraf mevzuatına tabi idiyse, o Tarafın kurumunca ödenir.

4. Âkit Taraflardan birinin mevzuatına göre aylık veya gelir veyahut iki veya daha fazla Âkit Taraf mevzuatına göre aylık veya gelir almakta olan bir kimsenin aile fertlerinin aylık veya gelir sahibinin ikamet ettiği Âkit Taraf ülkesinden başka bir Âkit Tarafın ülkesinde ikamet etmiş olmaları halinde, bu aile fertleri, aylık veya gelir sahibinin bir Âkit Taraf mevzuatına göre sağlık yardımlarına hak kazanmış olması şartıyla, aylık veya gelir sahibi aynı ülkede ikamet ediyormuş gibi, sağlık yardımlarından yararlanırlar. Sağlık yardımları, aile fertlerinin ikamet ettikleri yerdeki kurum tarafından, sanki bu kurumun uyguladığı mevzuata göre yardıma hak kazanmışlar gibi, bu mevzuat hükümlerine göre sağlanır, ancak sağlık yardımı masrafları aylık veya gelir sahibinin ikamet ettiği yerdeki kurum tarafından ödenir.

5. Haklarında yukarıdaki paragraf hükümleri uygulanan aile fertlerinin ikametgâhlarını aylık veya gelir sahibinin ikamet ettiği Âkit Taraf ülkesine nakletmeleri halinde, aynı hastalık veya analık vakası için ikametgâhlarını nakletmeden önce yardım görmüş olsalar dahi, bu Tarafın mevzuatına göre yardıma hak kazanırlar.

6. Âkit Taraflardan birinin mevzuatına göre aylık veya gelir veyahut iki veya daha fazla Âkit Tarafın mevzuatına göre aylık veya gelir almakta olan ve bu Âkit Taraflardan birinin mevzuatına göre sağlık yardımlarına hak kazanmış bulunan bir kimse, ailesi fertleriyle birlikte:

(a) İkamet ettikleri Âkit Tarafın ülkesinden başka bir Âkit Tarafın ülkesinde geçici olarak bulundukları sırada durumları derhal yardım yapılmasını gerektirdiği takdirde; veya

(b) Durumlarının gerektirdiği tedaviyi görmek üzere, ikamet ettikleri ülkeden başka bir Âkit Tarafın ülkesine gitmelerine ikamet yerindeki kurum tarafından izin verilmesi halinde;

bu yardımlardan yararlanır.

7. Yukarıdaki paragrafta belirtilen hallerde, sağlık yardımları, geçici olarak ikamet edilen yerdeki kurum tarafından, ilgili kimselerin yardım hakları sanki bu kurumun uyguladığı mevzuata göre doğmuş gibi, bu mevzuat hükümlerine göre yapılır; ancak yapılan masraflar aylık veya gelir sahibinin ikamet ettiği yerdeki kurum tarafından ödenir.

8. Âkit Taraflardan birini mevzuatına göre sağlık yardımı hakkının doğması için aylık veya gelirden prim kesilmesi gerekiyor ve sağlık yardımı masrafları da bu madde gereğince bu

Tarafın bir kurumunca karşılanıyorsa, aylık veya gelir ödeyen bu Tarafın Kurumu primleri kesmek yetkisini haiz olur.

Madde 25

1. Sürekli veya geçici olarak ikamet edilen yerdeki kurum tarafından uygulanan mevzuata göre, bu yerde yürürlükte olan iki veya daha fazla hastalık ve analık sigortası rejimi varsa, 20. maddenin 1 nci ve 2 nci paragraflarıyla 21 nci maddenin 1 nci ve 3. paragraflarında, 23. maddede ve 24 ncü maddenin 2 nci, 4 ncü ve 6 ncı paragraflarında belirtilen hallerde, sağlık yardımları genel rejim hükümlerine, böyle bir rejim yoksa, sanayi işçilerini kapsayan rejim hükümlerine göre sağlanır.

2. Âkit Taraflardan birinin mevzuatına göre yardım yapılmasının hastalığın oluş nedenine bağlı olması halinde, bu şart, hangi Âkit Taraf ülkesinde ikamet etmiş olursa olsunlar, bu Sözleşme kapsamına giren kimseler hakkında uygulanmaz.

3. Âkit Taraflardan birinin mevzuatına göre yapılan yardımlar için azamî bir süre tesbit edilmişse, bu mevzuatı uygulayan kurum, gerektiğinde, diğer bir Âkit Taraf kurumunca aynı hastalık veya analık vakası için daha önce yapılmış olan yardım süresini de nazara alır.

Madde 26

1. 20, 21, 23 ve 24 ncü maddeler hükümlerinin iki veya daha fazla Âkit Taraf arasında uygulanması bu Âkit Taraflar arasında uygun özel şartları da ihtiva eden iki veya çok taraflı anlaşmalar yapılmasına bağlıdır.

2. Yukarıdaki paragrafta sözkonusu edilen anlaşmalarda özellikle:

(a) 20, 21, 23 ve 24 ncü maddeler hükümlerinin kimler hakkında uygulanacağı;

(b) Âkit Taraflardan birinin kurumunca diğer bir Âkit Taraf kurumu hesabına yapılabilecek sağlık yardımlarının süresi;

(c) Protezlerle önemli araç ve gereçlerin ve büyük önem taşıyan sağlık yardımlarının sağlanması için gerekli özel şartlar;

(d) Aynı nitelikteki yardımların birden fazla kurum tarafından aynı zamanda yapılmasını önleyen kurallar;

(e) Âkit Taraflardan birinin kurumunca diğer bir Âkit taraf kurumu hesabına yapılan yardım masraflarının ödeme şekli;

belirtilir.

3. İki veya daha fazla Âkit Taraf kendi denetimleri altında bulunan kurumların yaptıkları masrafların iade edilmeyeceği hususunda anlaşmaya varabilirler.

Kısım 2

Malûllük, Yaşlılık ve Ölüm (Aylıkları)

Kesim 1: Ortak Hükümler

Madde 27

Bir kimsenin birbirini izleyen sürelerde veya münavebeli olarak iki veya daha fazla Âkit Tarafın mevzuatına tabi olması halinde bu kimse, bu kısım hükümleri uygulanmaksızın, bir veya birden fazla Âkit Tarafın mevzuatına göre yardım talep etmek hakkına sahip olsa dahi, kendisi, veya hak sahipleri bu kısım hükümlerine göre yardıma hak kazanırlar.

Madde 28

1. Âkit Taraflardan birinin mevzuatına göre yardım hakkının doğması, korunması veya yeniden kazanılması, sigortalılık sürelerinin tamamlanması şartına bağlı ise, bu mevzuatı uygulayan kurum bu amaçla sürelerin birleştirilmesi için, diğer herhangi bir Âkit Tarafın mevzuatına göre geçen sigortalılık süreleriyle, gerektiğinde, diğer herhangi bir Âkit Tarafın uyguladığı primsiz sigorta rejimlerine göre onaltı yaşından sonra geçen ikamet sürelerini, kendi uyguladığı mevzuata göre geçen sigortalılık süreleriymiş gibi, nazara alır.

2. Âkit Taraflardan birinin mevzuatına göre yardım hakkının doğması, korunması veya yeniden kazanılması ikamet sürelerinin tamamlanması şartına bağlı ise, bu mevzuatı uygulayan kurum, bu amaçla sürelerin birleştirilmesi için diğer herhangi bir Âkit Tarafın mevzuatına göre geçen sigortalılık süreleriyle, gerektiğinde, diğer herhangi bir Âkit Tarafın uyguladığı primsiz sigorta rejimlerine göre onaltı yaşından sonra geçen ikamet sürelerini, kendi uyguladığı mevzuata göre geçen ikamet süreleriymiş gibi nazara alır.

3. Âkit Taraflardan birinin mevzuatına göre, bir kimse aynı zamanda ve yardım yapılmasını gerektiren aynı hal nedeniyle, hem primli ve hem de primsiz sigortaya tabi tutulmuşsa, ilgili diğer herhangi bir Âkit Tarafın kurumu, bu maddenin 1 nci veya 2 nci paragrafının uygulanmasında, birinci Âkit Taraf mevzuatına göre geçen en uzun sigortalılık veya ikamet süresini nazara alır.

4. Âkit Taraflardan birinin mevzuatına göre bazı yardımların yapılması sigortalılık sürelerinin özel bir sigorta rejimine tabi bir meslekte veya belirli bir meslekte veya işte geçmiş olması şartına bağlı ise, bu yardımların yapılabilmesi için diğer Âkit Taraflar mevzuatına göre yalnız muadil bir sigorta rejiminde, böyle bir sigorta rejimi yoksa, aynı meslekte veya, gerektiğinde, aynı işte geçen sigortalılık süreleri nazara alınır. Bu suretle geçen sürelerin nazara alınmış olmasına rağmen, ilgili kimse anılan yardımlardan yararlanmak için gerekli şartları yerine getirmemişse, bu süreler genel sigorta rejimine göre, bu da yoksa, işçiler veya müstahdemler hakkında uygulanan sigorta rejimine göre yapılacak yardımlarda nazara alınır.

5. Âkit Taraflardan birinin mevzuatına göre yardım hakkının doğması veya yardım miktarının tesbiti için belirli bir sigortalılık veya çalışma süresinin geçmiş olmasına gerek bulunmadığı, ancak yardımların yapılması ilgili kimsenin, ölüm yardımının sözkonusu olması halinde de ölen kişinin sigorta vakasının meydana geldiği tarihte anılan mevzuata tabi bulunması şartına bağlı olduğu takdirde, duruma göre, ilgili kimse veya ölen kişi vaka tarihinde diğer bir Âkit Taraf mevzuatına tabi idiye, bu şart yerine getirilmiş sayılır.

6. Âkit Taraflardan birinin mevzuatına göre yardım hakkının doğması, korunması veya yeniden kazanılması için aylık veya gelir ödenen sürenin nazara alınması gerekiyorsa, bu Âkit Tarafın yetkili kurumu, bu amaçla, diğer herhangi bir Âkit Taraf mevzuatına göre aylık veya gelir ödenmiş bulunan süreyi nazara alır.

Madde 29

1. İlgili kimsenin mevzuatına tabi bulunduğu Âkit Taraflardan birinin kurumu, gerektiğinde 28 nci madde hükümlerini de nazara alarak, bu kimsenin, kendi uyguladığı mevzuata göre yardım hakkının doğması için gerekli şartları yerine getirip getirmediğini tespit eder.

2. İlgili kimse, bu şartları yerine getirmişse, anılan kurum, ilgili Âkit Taraflar mevzuatına göre geçen ve 28 nci madde hükümlerine göre yardım hakkının doğup doğmadığının tespiti için nazara alınan bütün sigortalılık ve ikamet sürelerini gözönünde bulundurarak, bu süreler yalnız bu kurumun uyguladığı mevzuata göre geçmiş olsaydı bu kimsenin talep edeceği nazarı yardım miktarı ne olacak idiyse, bu miktarı tespit eder.

3. Bununla beraber,

(a) Yardım miktarının süreler nazara alınmaksızın tespit edilmesi halinde bu miktar yukarıdaki paragrafta belirtilen nazari miktar olarak kabul edilir;

(b) Anılan yardımlar IV numaralı Ek'te belirtilen yardımlardansa, yukarıdaki paragrafta sözkonusu edilen nazarı yardım miktarı tam yardım esası üzerinden hesap edilebilir ve elde edilen miktar:

(i) Malûllük veya ölüm halinde, ihtiyarlık yaşından sonra geçen süreler nazara alınmaksızın, sigorta vakasının oluşundan önce ilgili kimse veya ölen kişi tarafından ilgili bütün Âkit Tarafların mevzuatına göre tamamlanan ve 28 nci madde hükümlerine göre nazara alınan sigortalılık ve ikamet süreleri toplamının, ilgili kimsenin veya ölen kişinin onaltı yaşına bastığı tarihle, duruma göre, malûllük sonucu işgörmezliğin başladığı veya ölümün vuku bulduğu tarih arasında geçen yıllar sayısının üçte ikisini;

(ii) Yaşlılık halinde, ihtiyarlık yaşından sonra geçen süreler nazara alınmaksızın, ilgili kimse tarafından bütün Âkit Taraflar mevzuatına göre tamamlanan ve 28 nci madde hükümlerine göre nazara alınan sigortalılık ve ikamet süreleri toplamının otuz yıla olan oranını; geçemez.

4. Ondan sonra alınan kurum ilgili kimseye ödeyeceği fiili yardım miktarını, duruma göre, bu maddenin 2 nci veya 3. paragrafı gereğince bulunan nazarı miktarı esas alarak yardım yapılmasını gerektiren halin meydana gelmesinden önce kendisinin uyguladığı mevzuata göre geçen sigortalılık ve ikamet sürelerinin, yardım yapılmasını gerektiren halin meydana gelmesinden önce ilgili bütün Âkit Taraflar mevzuatına göre geçen sigortalılık ve ikamet süreleri toplamına olan oranı üzerinden tespit eder.

5. Âkit Taraflardan birinin mevzuatı yardım miktarının tamamının veya bir kısmının geçen sigortalılık veya ikamet süreleriyle orantılı olmasını gerektirdiği takdirde, o Tarafın yetkili kurumu, bu maddenin 2-4 ncü paragrafları hükümlerini nazara almaksızın, yardım miktarının

tamamını veya bir kısmını doğrudan doğruya yalnız kendi uyguladığı mevzuata göre geçen süreleri esas alarak tespit edebilir.

Madde 30

1. 29 ncu maddenin 2 nci paragrafında sözkonusu edilen nazarî yardım miktarı aşağıda belirtildiği şekilde hesaplanır:

(a) Âkit taraflardan birinin mevzuatına göre, yardımların ortalama kazançlar, ortalama prim, ortalama zam, veya yardım talebinde bulunan kimsenin sigortalılık süresi içinde elde ettiği brüt kazancın, çıraklar hariç olmak üzere, bütün sigortalıların elde ettikleri ortalama kazanç olan oranı esas alınarak hesaplanması gerektiği takdirde, bu ortalama miktarlar veya oranlar, bu Âkit Tarafın kurumunca yalnız bu Tarafın mevzuatına göre geçen süreler veya ilgili kimse tarafından yalnız bu süreler içinde elde edilen brüt kazançlar esas alınarak tespit edilir.

(b) Âkit Taraflardan birinin mevzuatına göre yardımların kazançlar, primler veya zamlar esas alınmak suretiyle hesaplanması gerekiyorsa, bu Âkit Tarafın yetkili kurumunca nazara alınması gereken diğer Âkit Tarafların mevzuatına göre geçen sürelerde elde edilen kazançlar, ödenen primler veya yapılan zamlar, yalnız birinci Âkit Tarafın mevzuatına göre geçen süreler için kayda geçmiş bulunan ortalama kazançlar, primler veya zamlar esas alınarak tespit edilir.

(c) Âkit Taraflardan birinin mevzuatına göre, yardımların sabit kazançlar veya sabit bir miktar esası üzerinden hesaplanması gerektiği takdirde, bu Tarafın yetkili kurumunca nazara alınması gereken diğer Âkit Tarafların mevzuatına göre geçen sürelerdeki kazançlar veya miktar, birinci Âkit Tarafın mevzuatına göre geçen sürelerdeki sabit kazançlara veya sabit miktara veyahut, duruma göre, ortalama sabit kazançlara veya miktara eşit olur.

(d) Âkit Taraflardan birinin mevzuatına göre yardımların, bazı süreler bakımından, kazançlar, diğer süreler bakımından da, sabit kazançlar veya sabit bir miktar esas alınmak suretiyle hesaplanması gerektiği takdirde, bu Tarafın yetkili kurumu, duruma göre, diğer Âkit Tarafların mevzuatına göre geçen sürelerdeki bu paragrafın (b) veya (c) bendi hükümlerine göre tespit edilen kazançları veya miktarları nazara alır; yardımlar, birinci Âkit Tarafın mevzuatına göre, geçen bütün süreler için sabit kazançlar veya sabit bir miktar üzerinden hesaplanmışsa, bu Tarafın yetkili kurumunca nazara alınması gereken diğer Âkit Tarafların mevzuatına göre geçen sürelerdeki kazançlar, sözkonusu sabit kazançlara veya sabit miktara tekabül eden itibarî kazançlara eşit olur.

2. Âkit Taraflardan birinin mevzuatında yardımların hesaplanmasında nazara alınan faktörlerin yeniden değerlendirilmesine ilişkin kurallar varsa, bu kurallar, gerektiğinde, birinci Âkit Tarafın yetkili kurumunca diğer Âkit Tarafın mevzuatına göre geçen süreler bakımından, yukarıdaki paragraf hükümlerine göre nazara alınan faktörlere de uygulanır.

3. Âkit Taraflardan birinin mevzuatı yardım miktarlarının aile fertlerinin sayısına göre değişik olmasını gerektirdiği takdirde, bu Tarafın yetkili kurumu diğer bir Âkit Taraf ülkesinde ikamet eden aile fertlerini de birinci Âkit Tarafın ülkesinde ikamet ediyorlarmış gibi, nazara alır.

Madde 31

1. 29 ncu madde hükümlerine bakılmaksızın, Âkit Taraflardan birinin mevzuatına göre geçen sigortalılık veya ikamet sürelerinin toplamı bir yıldan az ise ve yalnız bu süreler nazara alınınca o mevzuata göre hiç bir yardım hakkı doğmuyorsa, ilgili Âkit Tarafın kurumu bu süreler için yardım yapmak zorunda değildir.
2. Yukarıdaki paragrafta belirtilen süreler ilgili diğer Âkit Taraflardan her birinin kurumunca 29 ncu maddenin 4 ncü paragrafı dışında kalan hükümlerinin uygulanmasında nazara alınır.
3. Bununla beraber, bu maddenin 1 nci paragrafının uygulanması ilgili bütün kurumları yardım yapmak yükümlülüğünden kurtardığı takdirde, bu maddenin 1 nci paragrafında belirtilen bütün süreler, ilgili kimsenin şartlarını, 28 nci madde hükümleri de nazara alınmak suretiyle, yerine getirdiği son Âkit Tarafın mevzuatına göre geçmiş gibi, yardımlar yalnız bu Tarafın mevzuatına göre yapılır.

Madde 32

1. 29 ncu madde hükümlerine bakılmaksızın, Âkit Taraflardan birinin mevzuatına göre geçen bütün sigortalılık ve ikamet süreleri toplamı en az bir yıl olmakla beraber beş yıldan az ise, bu Tarafın kurumu anılan süreler için yaşlılık yardımı yapmak zorunda değildir.
2. İlgili kimse hangi Âkit Tarafın mevzuatına göre en uzun sigortalılık veya ikamet süresini tamamlamışsa o Tarafın kurumu, 29 ncu maddenin uygulanmasında, yukarıdaki paragrafta belirtilen süreleri, bu Tarafın mevzuatına göre geçmiş sürelermiş gibi, nazara alır. Bu kurula göre anılan sürelerin birden fazla kurum tarafından nazara alınması gereken hallerde, süreler, ilgili kimse son olarak hangi Âkit Tarafın mevzuatına tabi idiye o Tarafın kurumunca nazara alınır.
3. Bu maddenin 1 nci paragrafında sözkonusu edilen kurum, son hesaplaşmada, kendi uyguladığı mevzuata göre geçen süreler için 2 nci paragrafta sözkonusu edilen kurum tarafından 29 ncu madde hükümlerine göre yapılması gereken yardım hissesinin yıllık tutarının on katına eşit bir miktarı bu kuruma transfer eder. İlgili Âkit Tarafların yetkili makamları bu sürelere ait borçların ödenmesinde değişik şekil ve usuller üzerinde anlaşabilirler.
4. Bununla beraber, bu maddenin 1 nci paragrafının uygulanması ilgili bütün kurumları yardım yapma yükümlülüğünden kurtardığı takdirde, yardımlar 29 ncu madde hükümlerine göre yapılır.
5. 31 nci maddenin 1 nci paragrafı hükümleriyle bu maddenin 1 nci paragrafı hükümlerinin birlikte uygulanması ilgili bütün kurumları yardım yapma yükümlülüğünden kurtardığı takdirde, yardım, 31 nci maddenin 1 nci ve 2 nci paragrafları hükümlerine dokunulmaksızın, 29 ncu madde hükümlerine göre sağlanır.
6. Bu maddenin yukarıdaki paragraflarının iki veya daha fazla Âkit Taraf arasında uygulanması, bu Taraflar arasında iki veya çok taraflı anlaşmalar yapılmasına bağlıdır ve ilgili kimselerin yalnız bu Âkit Tarafların mevzuatına tabi bulundukları hallere münhasırdır.

Madde 33

1. İlgili kimse, 28 nci madde hükümleri de nazara alınmak suretiyle, belli bir tarihte, ilgili bütün Âkit Tarafların mevzuatının gerektirdiği şartları yerine getirmemiş olmakla beraber, bunlardan yalnız bir veya bir kaçının mevzuatına göre gereken şartları yerine getirmişse, aşağıdaki hükümler uygulanır:

(a) Ödenmesi gereken yardım miktarları, şartlar hangi kurumların uyguladığı mevzuata göre yerine getirilmişse, o mevzuatı uygulayan yetkili kurumların her biri tarafından, duruma göre, 29 ncu maddenin 2-4 veya 5 nci paragrafları hükümlerine göre hesap edilir.

(b) Bununla beraber,

(i) İlgili kimse, şartları yerine getirilmeyen mevzuata göre geçen sigortalılık veya ikamet sürelerinin hesaba katılmasına gerek kalmaksızın, en az iki mevzuata göre gereken şartları yerine getirmişse, bu süreler, 29 ncu maddenin 2-4. paragraflarının uygulanmasında nazara alınır.

(ii) İlgili kimse, 28 nci madde hükümlerine müracaata mahal kalmadan yalnız bir mevzuata göre gereken şartları yerine getirmişse, ödenmesi gereken yardım miktarı, şartlar hangi mevzuata göre yerine getirilmişse, yalnız bu mevzuata göre geçen süreler nazara alınarak münhasıran bu mevzuat hükümlerine göre hesap edilir.

2. Yukarıdaki paragrafta belirtilen hallerde, ilgili bir veya birden fazla mevzuata göre yapılan yardım miktarları, gerektiğinde 28 nci madde hükümleri de nazara alınarak, ilgili diğer bir veya birden fazla mevzuatın gerektirdiği şartlar yerine getirildiği zamanda ve ölçüde, duruma göre 29 ncu maddenin 2-4 ncü paragrafları veya 5 nci paragrafı hükümlerine göre re'sen yeniden hesap edilir.

3. İlgili bir veya birden fazla mevzuatın gerektirdiği şartların yerine getirilmesi imkânı ortadan kalktığı zaman iki veya daha fazla Âkit Taraf mevzuatına göre yapılan yardımlar, sigortalının veya hak sahibinin talebi üzerine, bu maddenin 1 nci paragrafı gereğince yeniden tespit edilir.

Madde 34

1. Bir kimsenin, 28-33 ncü maddeler hükümlerini nazara almaksızın, Âkit Taraflardan birinin mevzuatına göre talep etmek hakkına sahip bulunduğu yardımlar tutarı bu hükümlere göre yapılması gereken yardımlar toplamından fazla ise, bu Tarafın yetkili kurumu iki yardım tutarı arasındaki farka eşit bir ek yardım yapar. Bu yardımla ilgili bütün masraflar anılan kurum tarafından karşılanır.

2. Yukarıdaki paragrafın uygulanması sonucu ilgili kimsenin iki veya daha fazla Âkit Tarafın kurumlarından ek yardım almaya hak kazanması halinde, bu kimse, yardımlardan hangisi daha fazla ise yalnız bundan yararlanır ve yardım masrafları ilgili Âkit Tarafların yetkili kurumları arasında, Taraflardan her biri tek başına ilgili olsaydı ne miktar ödeyecek idiyse, bu miktar ile anılan bütün kurumlar tarafından ödenmesi gereken müşterek ek yardım miktarı arasındaki orana göre bölüşülür.

3. Bu maddenin yukarıdaki paragraflarında belirtilen ek yardım bu yardımı yapmakla yükümlü kurum tarafından sağlanan yardımların bir cüz'ü olarak kabul edilir. Bu ek yardım

miktarı, 33. maddenin 2 nci veya 3 ncü paragrafı hükümlerinin uygulanmasına gerek görülebilecek haller dışında, bir defada ve kesin olarak tespit edilir.

Kesim 2 Malûllükle ilgili özel hükümler

Madde 35

1. Âkit Taraflardan yalnız birinin mevzuatına göre malûllük yardımı almakta olan bir kimsenin malûllük derecesinin artmış olması halinde, aşağıdaki hükümler uygulanır.

(a) İlgili kimse, yardımdan yararlanmaya başladığı tarihten sonra diğer herhangi bir Âkit Tarafın mevzuatına tabi olmamışsa, mevzuatına göre yardım almakta olduğu Âkit Tarafın yetkili kurumu malûllük derecesindeki artışı nazara alarak, uyguladığı mevzuata göre yardım yapmak zorundadır.

(b) İlgili kimse yardım görmeye başladıktan sonra diğer bir veya bir kaç Âkit Taraf mevzuatına tabi tutulmuşsa, yardımlar malûllük derecesinin artışı da nazara alınarak, 28-34 ncü maddeler hükümlerine göre yapılır.

(c) Yukarıdaki paragrafta belirtilen halde malûllük derecesindeki artışın tespit edildiği tarih vakanın oluş tarihi olarak kabul edilir.

(d) Bu paragrafın (b) bendinde belirtilen halde ilgili kimse diğer bir Âkit Taraf kurumundan yardım almak hakkına sahip değilse, birinci Âkit Tarafın yetkili kurumu, malûllük derecesinin artışını da nazara alarak, kendi uyguladığı mevzuata göre yardım yapmak zorundadır.

2. Bir veya daha fazla Âkit Taraf mevzuatına göre malûllük yardımından yararlanmakta olan bir kimsenin yardım yapılmasına mesnet teşkil eden malûllük derecesinin artmış olması halinde, yardım, malûllük derecesinin artışı da nazara alınarak, 28-34 ncü maddeler hükümlerine göre yapılır. Yukarıdaki paragrafın (c) bendi hükümleri kıyas yolu ile uygulanır.

Madde 36

1. Durdurulan yardımların tekrar ödenmesine başlanması halinde, bu yardımlar, 57 nci madde hükümlerine dokunulmaksızın, ödeme durdurulduğu sırada yardımları ödemekle yükümlü bulunan kurum veya kurumlar tarafından sağlanır.

2. Yardımların ödenmesi durdurulduktan sonra ilgili kimsenin sağlık durumu yeni yardımların yapılmasını haklı gösterdiği takdirde bu yardımlar, 28-34 ncü maddeler gereğince sağlanır.

Madde 37

1. Malûllük yardımları, gerektiğinde, bu yardımlar hangi mevzuata göre yapılmışsa o mevzuatta belirtilen şartlarla ve 28-34 ncü maddeler hükümlerine göre yaşlılık yardımlarına çevrilir.

2. 33 ncü maddede belirtilen halde, bir veya birden fazla Âkit Taraf mevzuatına göre ödenmesi gereken malûllük yardımından yararlanan bir kimsenin yaşlılık yardımlarına hak kazanması halinde, malûllük yardımlarını ödemekle yükümlü herhangi bir kurum ilgili kimsenin hak kazandığı bu yardımları kendi uyguladığı mevzuata göre, yukarıdaki paragraf hükümlerinin bu kurum hakkında uygulanacağı zamana kadar ödemiye devam eder.

Kısım 3

İş Kazalarıyla Meslek Hastalıkları

Madde 38

1. Yetkili Devlet ülkesinden başka bir Âkit Tarafın ülkesinde ikamet eden işçilerden bir iş kazasına uğrayan veya meslek hastalığına tutulanlar ikamet ettikleri Âkit Taraf ülkesinde:

(a) Yetkili kurum hesabına, ikamet yerindeki kurum tarafından, bu işçiler bu kuruma bağlı sigortalı kimselermiş gibi, bu kurumun uyguladığı mevzuata göre yapılan sağlık yardımlarından;

(b) Bu işçiler yetkili Devlet ülkesinde ikamet ediyorlarmış gibi, yetkili kurum tarafından bu kurumun uyguladığı mevzuata göre verilen geçici işgöremezlik ödeneklerinden;

yararlanırlar. Şu kadar ki, yetkili kurumla ikamet yerindeki kurum arasında varılacak anlaşma ile geçici işgöremezlik ödenekleri, yetkili kurum hesabına, ikamet yerindeki kurum tarafından verilebilir.

2. Ödenekler, hudut işçilerine de yetkili Devletin ülkesindeki yetkili kurum tarafından, bu işçiler yetkili Devletin ülkesinde ikamet ediyorlarmış gibi, bu Devletin mevzuatına göre verilebilir.

3. Hudut işçisi olmayıp haklarında bu madde hükümleri uygulanan ve yetkili Devlet ülkesinde geçici olarak ikamet eden işçiler, geçici olarak bulundukları bu ülkeye gelmeden önce yardımlardan yararlanmaya başlamış olsalar dahi, yetkili Devlet ülkesinde ikamet ediyorlarmış gibi, bu Devletin mevzuatına göre yardıma hak kazanırlar.

4. Haklarında bu madde hükümleri uygulanan işçilerden ikametgâhlarını yetkili Devlet ülkesine nakledenler, ikametgâhlarını nakletmeden önce yardımlardan yararlanmaya başlamış olsalar dahi, bu Devlet mevzuatına göre yardıma hak kazanırlar.

Madde 39

Yetkili Devletin ülkesinden başka bir Âkit Tarafın ülkesinde, işe gidiş- gelişte meydana gelen bir kaza yetkili Devlet ülkesinde meydana gelmiş gibi kabul edilir.

Madde 40

1. İş kazasına uğrayan veya meslek hastalığına tutulan işçilerden:

(a) Yetkili Devlet ülkesinden başka bir Âkit Taraf ülkesinde geçici olarak ikamet edenler veya

(b) Yetkili kurum tarafından yapılması gereken yardımlara hak kazandıktan sonra bu kurum tarafından yetkili Devlet ülkesinden ikamet ettikleri diğer bir Âkit Taraf ülkesine dönmelerine veya ikametgâhlarını yetkili Devlet ülkesinden başka bir Âkit Taraf ülkesine nakletmelerine izin verilenler, veyahut

(c) Durumlarının gerektirdiği tedaviyi görmek üzere yetkili Devlet ülkesinden başka bir Âkit Taraf ülkesine gitmelerine yetkili kurum tarafından izin verilenler:

(i) Yetkili kurum hesabına, ikametgâhın veya geçici ikametgâhın bulunduğu yerdeki kurum tarafından, bu işçiler kendisine bağlı sigortalıların gibi, yetkili Devletin mevzuatında belirtilen süreyi aşmamak üzere, bu kurumun uyguladığı mevzuata göre yapılan sağlık yardımlarından,

(ii) Bu işçiler sanki yetkili Devlet ülkesindeymişler gibi, yetkili kurum tarafından, kendi uyguladığı mevzuata göre ödenen para yardımlarından,

yararlanırlar. Şu kadarki, yetkili kurumla ikametgâhın veya geçici ikametgâhın bulunduğu yerdeki kurum arasında varılacak anlaşma ile para yardımları, yetkili kurum hesabına, ikamet yerindeki kurum tarafından ödenebilir.

2. (a) Yukarıdaki paragrafın (b) bendinde belirtilen izin talebi, yalnız yer değiştirilmesinin işçinin sağlık durumunu veya tedavi seyrini tehlikeye sokabileceği anlaşıldığı takdirde reddolunabilir.

(b) Yukarıdaki paragrafın (c) bendinde belirtilen izin talebi, işçinin ikamet ettiği ülkede gerekli tedavi yapılamadığı zaman reddedilemez.

Madde 41

38 nci ve 39 ncu maddelerin 1 nci paragraflarında öngörülen hallerde iki veya daha fazla Âkit Tarafın yetkili makamları protezlerle önemli protez araç ve gereçlerinin ve büyük önem taşıyan diğer sağlık yardımlarının sağlanmasının yetkili kurum tarafından izin verilmesi şartına bağlı bulunması hususunda anlaşmaya varabilirler.

Madde 42

1. Yetkili Devletin mevzuatına göre, iş kazası geçiren veya meslek hastalığına tutulan işçinin ikametgâhına veya hastaneye kadar olan nakil masraflarının ödenmesi gerektiği takdirde, bu işçi için ikamet ettiği diğer bir Âkit Taraf ülkesinde yapılan aynı nitelikteki masraflar, daha önce bu hususta izin verilmiş olması şartıyla, bu masrafları haklı gösteren nedenler de nazara alınarak, yetkili kurum tarafından kendi uyguladığı mevzuata göre ödenir.

2. Yetkili Devletin mevzuatına göre, ölen bir işçinin cenazesinin gömüleceği yere kadar götürülmesi için yapılan yol masraflarının ödenmesi gerekiyorsa, işçinin ikamet ettiği diğer bir Âkit Taraf ülkesinde ölümü halinde yapılan aynı nitelikteki masraflar da yetkili kurum tarafından kendi uyguladığı mevzuata göre ödenir.

3. Bu maddenin yukarıdaki paragrafları hükümlerinin iki veya daha fazla Âkit Taraf arasında uygulanması bu Taraflar arasında iki veya çok taraflı anlaşmalar yapılmasına bağlıdır. Bu hükümlerin kimler hakkında uygulanacağı ve taşıma masraflarının ilgili Âkit Taraflar arasında ne şekilde bölüşüleceği bu anlaşmalarla belirtilir.

Madde 43

1. İşçinin bulunduğu Âkit Taraf ülkesinde iş kazalarıyla meslek hastalıkları sigortası yoksa, veya yürürlükte böyle bir sigorta rejimi var da sağlık yardımlarını yapacak bir kurum bulunmuyorsa, bu yardımlar sürekli veya geçici ikametgâhın bulunduğu yerde hastalık halinde sağlık yardımı yapmakla yükümlü kurum tarafından sağlanır.

2. Yetkili Devletin mevzuatına göre, sağlık yardımlarının yalnız işveren tarafından kurulan sağlık tesislerinde bir ücret ödemeksizin sağlanmış olması halinde, 38 nci ve 40 ncı maddelerin 1 nci paragraflarında belirtilen hallerde yapılan yardımlar işveren tarafından kurulan sağlık tesisinde yapılmış sayılır.

3. Yetkili Devletin mevzuatında işverenlerin sorumluluğuna ilişkin bir sigorta rejiminin yürürlükte bulunduğuna dair bir hüküm bulunması halinde,

38 nci ve 40 ncı maddelerin 1 nci paragraflarında belirtilen hallerde yapılan sağlık yardımlarının yetkili kurumun isteği üzerine yapılmış olduğu kabul edilir.

4. Âkit Taraflardan birinin mevzuatında işgöremezlik derecesinin tespitinde daha önce meydana gelmiş olan iş kazalarının veya meslek hastalıklarının nazara alınacağına dair açık veya zımni bir hüküm varsa, bu Tarafın yetkili kurumu, bu amaçla, diğer herhangi bir Âkit Tarafın mevzuatına göre evvelce iş kazası veya meslek hastalığı olarak kabul edilmiş bulunan kazalar ile hastalıkları da, kendi uyguladığı mevzuata göre meydana gelmiş iş kazası veya meslek hastalığı olarak nazara alır.

Madde 44

1. Sürekli veya geçici ikametgâhın bulunduğu yerdeki kurum tarafından uygulanan mevzuata göre, bu yerde yürürlükte bulunan iki veya daha fazla iş kazalarıyla meslek hastalıkları sigortası rejimi varsa, 38 nci ve 40 ncı maddelerin

1 nci paragraflarında belirtilen hallerde yapılacak sağlık yardımları genel sigorta rejimi hükümlerine göre, bu yerde yürürlükte olan böyle bir sigorta rejimi yoksa, sanayi işçilerini kapsayan sigorta rejimi hükümlerine göre sağlanır.

2. Âkit Taraflardan birinin mevzuatına göre, yardımlar için azamî bir süre tespit edilmişse, bu mevzuatı uygulayan kurum, gerektiğinde, aynı iş kazası veya meslek hastalığı vakası nedeniyle diğer herhangi bir Âkit Tarafın kurumunca daha önce yapılmış olan sağlık yardımları süresini de nazara alır.

Madde 45

1. Âkit Taraflardan birinin mevzuatına göre, para yardımlarının ortalama kazançları esas alınarak hesaplanması gerektiği takdirde, bu Tarafın yetkili kurumu bu ortalama kazançları yalnız sözkonusu mevzuata göre geçen süre içinde kayda geçmiş olan kazançları esas alarak tespit eder.

2. Âkit Taraflardan birinin mevzuatına göre, para yardımlarının sabit kazançlar esas alınarak hesaplanması gerektiği takdirde, bu Tarafın yetkili kurumu yalnız sözkonusu mevzuata göre geçen sürelerde elde edilen sabit kazançları veya, gerektiğinde, ortalama sabit kazançları nazara alır.

3. Âkit Taraflardan birinin mevzuatına göre, para yardımları miktarının aile fertleri sayısına göre değişik olması gerektiği takdirde, bu Tarafın yetkili kurumu, diğer bir Âkit Tarafın ülkesinde ikamet eden aile fertlerini de, birinci Âkit Tarafın ülkesinde ikamet ediyorlarmış gibi, nazara alır.

Madde 46

1. Meslek hastalığına tutulan bir işçi iki veya daha fazla Âkit Taraf mevzuatına göre böyle bir hastalığa sebep olabilecek bir işte çalışmışsa bu işçinin veya hak sahibi kimselerinin yararlanmaya hak kazanabileceği yardımlar, gerektiğinde bu maddenin 2 nci, 3 ncü ve 4 ncü paragrafları hükümleri de sözkonusu Âkit Taraflardan şartlarını yerine getirdikleri sonuncusunun mevzuatına göre sağlanır.
2. Âkit Taraflardan birinin mevzuatına göre, meslek hastalıkları nedeniyle yapılacak yardımlardan yararlanılması anılan hastalığın ilk defa bu Âkit Tarafın ülkesinde müşahade edilmiş olması şartına bağlı ise, bu hastalığın ilk defa diğer bir Âkit Tarafın ülkesinde teşhis edilmiş olması halinde de bu şart yerine getirilmiş sayılır.
3. Âkit Taraflardan birinin mevzuatında meslek hastalığı nedeniyle yardımlardan yararlanma hakkının doğması anılan hastalığın, bu hastalığa sebep olabilecek son işin bitiminden sonra belirli bir süre içinde teşhis edilmiş olması şartına bağlı olduğu açık olarak veya zımnen ifade edilmişse, bu Tarafın yetkili kurumu, bu son işin yapıldığı zamanı tespit ederken, diğer herhangi bir Âkit Tarafın mevzuatına göre yapılan aynı nitelikteki işleri de, birinci Âkit Tarafın mevzuatına göre yapılmış gibi, gereken ölçüde, nazara alır.
4. Âkit Taraflardan birinin mevzuatına göre, meslek hastalığı nedeniyle yapılan yardımlardan yararlanma hakkının doğması anılan hastalığa sebep olabilecek işin belirli bir süre yapılmış olması şartına açık olarak veya zımnen bağlanmış ise, bu Tarafın yetkili kurumu, sürelerin birleştirilmesi amacıyla, diğer herhangi bir Âkit Tarafın ülkesinde bu türlü işlerin yapıldığı süreleri, gereken ölçüde, nazara alır.
5. Bu maddenin 3 ncü ve 4 ncü paragrafları hükümlerinin iki veya daha fazla Âkit Taraf arasında uygulanması, bu Taraflar arasında iki veya çok taraflı anlaşmalar yapılması şartına bağlıdır. Bu anlaşmalarda, özellikle, anılan hükümlerin hangi meslek hastalıkları hakkında uygulanacağı ve yardım tutarlarının ilgili Âkit Taraflar arasında ne şekilde bölüşüleceği belirtilir.

Madde 47

Meslek hastalığına tutulmuş olan bir işçinin Âkit Taraflardan birinin kurumunca yapılan yardımlardan daha önce yararlanmış veya halen yararlanmakta olması ve durumunun ağırlaşması üzerine diğer bir Âkit Tarafın kurumundan yardım talebinde bulunması halinde aşağıdaki hükümler uygulanır:

- (a) İşçi ikinci Âkit Tarafın mevzuatına göre, hastalığına veya hestalışının ağırlaşmasına sebep olabilecek bir işte çalışmamışsa, birinci Âkit Tarafın yetkili kurumu hastalığın ağırlaşmasını da nazara alarak yapılan sağlık yardımlarının masraflarını kendi uyguladığı mevzuata göre öder.
- (b) İşçi, ikinci Âkit Tarafın mevzuatına göre böyle bir işte çalışmışsa, birinci Âkit Tarafın yetkili kurumu hastalığın ağırlaşmasını nazara almaksızın, kendi uyguladığı mevzuata göre yapılan yardımların masrafını öder; İkinci Âkit Tarafın yetkili kurumu, hastalık bu Tarafın mevzuatına göre meslek hastalığı olarak kabul edilmiş olsaydı bu kurumun uyguladığı mevzuata göre hastalık ağırlaşmadan önce yapılacak yardımın miktarı ne olacak idiyse, bu

miktarla hastalık ağırlaştıktan sonra yapılması gereken yardım miktarı arasındaki farka eşit bir ek yardım yapar.

Madde 48

1. Yetkili kurum 38 nci ve 40 ncı maddelerin 1 nci paragrafları hükümlerine göre kendi hesabına yapılan sağlık yardımları masraflarını ödemek zorundadır.
2. Yukarıdaki paragrafta öngörülen ödemelerin ne şekilde ve hangi esaslara göre yapılacağı Âkit Tarafların yetkili makamları arasında varılacak anlaşmalarla tespit edilir.
3. İki veya daha fazla Âkit Taraf, kendi denetimlerine tabi kurumlar arasında böyle bir hesaplaşma yapılmasına gerek olmadığı hususunda anlaşmaya varabilirler.

Kısım 4

Ölüm (Ödenekleri)

Madde 49

1. Âkit Taraflardan birinin mevzuatına göre, ölüm ödeneğinden yararlanma hakkının doğması, korunması veya yeniden kazanılması sigortalılık sürelerinin tamamlanması şartına bağlı olan hallerde, bu mevzuatı uygulayan kurum, bu amaçla sürelerin birleştirilmesi için diğer herhangi bir Âkit Taraf mevzuatına göre geçen sigortalılık süreleriyle, gerektiğinde, diğer herhangi bir Âkit Tarafın uyguladığı primsiz sigortada onaltı yaşından sonra geçen ikamet sürelerini, kendi uyguladığı mevzuata göre geçen sigortalılık süreleriymiş gibi, gereken ölçüde, nazara alır.
2. Âkit Taraflardan birinin mevzuatına göre, ölüm ödeneğinden yararlanma hakkının doğması, korunması veya yeniden kazanılması ikamet sürelerinin tamamlanması şartına bağlı olan hallerde, bu mevzuatı uygulayan kurum, bu amaçla sürelerin birleştirilmesi için diğer herhangi bir Âkit Taraf mevzuatına göre geçen sigortalılık süreleriyle, gerektiğinde, diğer herhangi bir Âkit Tarafın uyguladığı primsiz sigortada onaltı yaşından sonra geçen ikamet sürelerini, kendi uyguladığı mevzuata göre geçen ikamet süreleriymiş gibi, gereken ölçüde, nazara alır.

Madde 50

1. Bir kimsenin yetkili Devlet ülkesinden başka bir Âkit Taraf ülkesinde ölmüş olması halinde, ölüm, yetkili Devlet ülkesinde vuku bulmuş sayılır.
2. Haksahibi kimse yetkili Devlet ülkesinden başka bir Âkit Taraf ülkesinde ikamet etmiş olsa dahi, yetkili kurum kendi uyguladığı mevzuata göre sağlanması gereken ölüm ödeneğini verir.
3. Ölümün bir iş kazası veya meslek hastalığı sonucu meydana gelmiş olması halinde de bu maddenin yukarıdaki paragrafları hükümleri uygulanır.

Kısım 5

İşsizlik

Madde 51

1. Âkit Taraflardan birinin mevzuatına göre yardım hakkının doğması, korunması veya yeniden kazanılması sigortalılık sürelerinin tamamlanması şartına bağlı ise, bu mevzuatı uygulayan kurum, bu amaçla sürelerin birleştirilmesi için diğer herhangi bir Âkit Tarafın mevzuatına göre geçen sigortalılık, çalışma ve meslekî faaliyet sürelerini, birinci Âkit Tarafın mevzuatına göre geçmiş sigortalılık süreleriymiş gibi, gereken ölçüde, nazara alır; Şu kadarki, bu süreler çalışma veya meslekî faaliyet süreleri olduğu ve son olarak sözkonusu edilen mevzuata göre geçtiği takdirde, sigortalılık süreleri olarak kabul edilirler.
2. Âkit Taraflardan birinin mevzuatına göre yardım hakkının doğması, korunması veya yeniden kazanılması çalışma, meslekî faaliyet veya ikamet sürelerinin tamamlanması şartına bağlı ise, bu mevzuatı uygulayan kurum, bu amaçla sürelerin birleştirilmesi için diğer herhangi bir Âkit Tarafın mevzuatına göre geçen sigortalılık, çalışma veya meslekî faaliyet sürelerini birinci Âkit Tarafın mevzuatına göre geçmiş çalışma, meslekî faaliyet veya ikamet süreleriymiş gibi, gereken ölçüde nazara alır.
3. Âkit Taraflardan birinin mevzuatına göre bazı yardımların yapılması özel bir sigorta rejimi kapsamına giren bir işte geçen sigortalılık sürelerinin tamamlanması şartına bağlı ise, bu yardımların yapılması için diğer herhangi bir Âkit Taraf mevzuatına göre yalnız muadil sigorta rejiminde, böyle bir sigorta rejimi yoksa, aynı işte geçen süreler nazara alınır. Bu suretle geçen süreler nazara alınmış olmakla beraber, ilgili kimse anılan yardımlardan yararlanmak için gerekli şartları yerine getirmemişse, bu süreler genel sigorta rejimine göre yapılan yardımların, sağlanmasında nazara alınır.
4. 53 ncü maddenin 1 nci paragrafının (a) (ii) ve (b) (ii) bentlerinde belirtilen haller müstesna, bu maddenin yukarıdaki paragrafları hükümlerinin uygulanması, hangi Âkit Tarafın mevzuatına göre yardım talebinde bulunulmuşsa, ilgili kimsenin son olarak o Âkit Tarafın mevzuatına tabi bulunması şartına bağlıdır.

Madde 52

Gerektiğinde 51 nci madde hükümleri de gözönünde bulundurularak Âkit Taraflardan birinin mevzuatına göre yardım hakkının doğması için çalışma meslekî faaliyette bulunma veya ikamet süreleri bakımından gereken şartları yerine getirmiş olup ikametgâhlarını diğer bir Âkit Taraf ülkesine nakletmiş bulunan işsiz işçiler, ikametgâhlarını naklettikleri tarihten başlayarak otuz gün içinde yeni ikâmet ettikleri yerdeki kurumdan talepte bulunmak şartıyla, bu bakımdan ikinci Âkit Taraf mevzuatına göre yardım hakkının doğması için gerekli şartları yerine getirmiş sayılırlar. Yardımlar, birinci Âkit Tarafın yetkili kurumu hesabına ikâmet yerindeki kurum tarafından bu kurumun uyguladığı mevzuata göre sağlanır.

Madde 53

1. 52 nci madde hükümleri saklı kalmak şartıyla, son olarak çalıştığı sırada yetkili Devlet ülkesinden başka bir Âkit Taraf ülkesinde ikâmet eden işsiz bir işçi aşağıdaki hükümlere göre yardımlardan yararlanır:

(a) (i) Çalıştığı müessesedeki işsizliği kısmî veya arızî olan bir hudut işçisi, yetkili Devletin ülkesinde oturuyormuş gibi, gerektiğinde 51 nci madde hükümleri de nazara alınarak, bu Devletin mevzuatına göre yardımlardan yararlanır; yapılan bu yardımların tutarı yetkili kurum tarafından ödenir.

(ii) Tam işsiz olan bir hudut işçisi, gerektiğinde, 51 nci madde hükümleri de nazara alınarak, hangi Âkit Tarafın ülkesinde ikâmet ediyorsa sanki son çalışmasında bu Tarafın mevzuatına tabiymiş gibi, bu mevzuata göre yardımlardan yararlanır; bu yardımların tutarı ikâmet yerindeki kurum tarafından ödenir.

(b) (i) Kısmen veya arızî olarak veyahut tamamen işsiz kalan ve yetkili Devletin ülkesindeki işverenin veya İş ve İşçi Bulma Kurumunun emrine amade bulunan, ancak hudut işçisi olmayan bir işçi, gerektiğinde 51 nci madde hükümleri de nazara alınarak, yetkili Devlet ülkesinde ikâmet ediyormuş gibi, bu Devletin mevzuatına göre yardımlardan yararlanır; bu yardımların tutarı yetkili kurum tarafından ödenir.

(ii) Tam işsiz olan ve ikamet ettiği veya döndüğü Âkit Taraf ülkesindeki İş ve İşçi Bulma Kurumunun emrine amade, bulunan, ancak hudut işçisi olmayan bir işçi, gerektiğinde 51 nci madde hükümleri de nazara alınarak, son çalışması sırasında bu Tarafın mevzuatına tabiymiş gibi, bu mevzuata göre yardımlardan yararlanır; bu yardımların tutarı ikamet yerindeki kurum tarafından ödenir.

(iii) Bununla beraber, bu paragrafın (b) (ii) bendinde belirtilen işçinin son olarak mevzuatına tabi bulunduğu Âkit Tarafın yetkili Kurumunca yapılan yardımlardan yararlanma hakkı doğmuşsa, bu işçi, ikâmetgâhını bu paragrafın (b) (ii) bendinde sözkonusu edilen Âkit Tarafın ülkesine nakletmiş gibi, 52 nci madde hükümlerine göre yardımlardan yararlanır.

2. İşsiz kalan bir işçinin, yukarıdaki paragrafın (a) (i) veya (b) (i) bendi hükümlerine göre yardımlardan yararlanma hakkı devam ettiği sürece ülkesinde ikâmet ettiği Âkit Tarafın mevzuatına göre yardımlardan yararlanma hakkı doğmaz.

Madde 54

52 nci maddede ve 53 ncü maddenin 1 nci paragrafının (b) (iii) bendinde belirtilen hallerde ikâmet yerindeki kurum tarafından uygulanan mevzuata göre yardımlar için azamî bir süre tespit edilmişse, anılan kurum, gerektiğinde, yardım hakkının doğduğu son olarak tespit edilen tarihten sonra diğer bir Âkit Tarafın kurumunca yapılan yardım süresini nazara alabilir.

Madde 55

1. Âkit Taraflardan birinin mevzuatına göre, yardımların eski kazançlar tutarı esas alınmak suretiyle hesaplanması gerektiği takdirde, bu mevzuatı uygulayan kurum, ilgili işçinin yalnız bu Âkit Taraf ülkesinde son çalışması sırasında elde ettiği kazançları, ancak bu ülkedeki son çalışması dört haftadan azsa, diğer bir Âkit Taraf ülkesindeki son işinin muadili veya benzeri için ikâmet yerinde ödenen normal ücreti nazara alır.

2. Âkit Taraflardan birinin mevzuatına göre, yardım miktarının aile fertlerinin sayısına göre değişik olması gerektiği takdirde, bu mevzuatı uygulayan kurum diğer bir Âkit Taraf ülkesinde ikâmet eden aile fertlerini de birinci Âkit Tarafın ülkesinde ikâmet ediyorlarmış gibi, nazara alır.

3. İkamet yerindeki kurumun uyguladığı mevzuata göre, yapılan yardım süresinin geçen staj sürelerine bağlı olması halinde, yardım süresi, duruma göre 51 nci maddenin 1 nci veya 2 nci paragrafı hükümleri gözönünde bulundurularak, tespit edilir.

Madde 56

1. 52-54 ncü maddeler hükümlerinin iki veya daha fazla Âkit Taraf arasında uygulanması, bu Taraflar arasında, uygun özel uygulama usullerini de kapsayan, iki veya çok taraflı anlaşmaların yapılmasına bağlıdır.

2. Yukarıdaki paragrafta sözkonusu edilen anlaşmalarda özellikle:

(a) 52-54 ncü maddeler hükümlerinin kimler hakkında uygulanacağı,

(b) Âkit Taraflardan birinin kurumunca diğer bir Âkit Tarafın kurumu hesabına yapılabilecek yardımın süresi;

(c) Âkit Taraflardan birinin kurumunca diğer bir Âkit Taraf kurumu hesabına yapılan yardım tutarlarının ne şekilde ödeneceği;

belirtilir.

3. İki veya daha fazla Âkit Taraf kendi denetimlerindeki kurumlar arasında böyle bir hesaplaşmanın yapılmayacağı hususunda anlaşmaya varabilirler.

Kısım 6

Aile Yardımları

Madde 57

Âkit Taraflardan birinin mevzuatına göre, yardım hakkının doğması çalışma, meslekî faaliyet veya ikamet sürelerinin tamamlanmış olması şartına bağlı ise, bu mevzuatı uygulayan kurum, bu amaçla sürelerin birleştirilmesi için, diğer herhangi bir Âkit Taraf mevzuatına göre geçen çalışma, meslekî faaliyet veya ikamet sürelerini, bunlar birinci Âkit Tarafın mevzuatına göre geçmiş çalışma, meslekî faaliyet veya ikamet süreleriymiş gibi, gereken ölçüde, nazara alır.

Madde 58

1. Bu kısmın 1 nci veya 2 nci Kesim hükümlerinin iki veya daha fazla Âkit Taraf arasında uygulanması, bu Taraflar arasında uygun özel uygulama usullerini de kapsayan iki veya çok taraflı anlaşmaların yapılmasına bağlıdır.

2. Yukarıdaki paragrafta sözkonusu edilen anlaşmalarda özellikle:

(a) 59-62 nci maddelerin kimler hakkında uygulanacağı;

(b) Aynı süre içinde birden fazla kurum tarafından aynı nitelikteki yardımın yapılmasını önleyen kurallar;

(c) Gerektiğinde sosyal güvenlik sözleşmeleriyle kazanılan hakların nasıl korunacağı;

Belirtilir.

Kesim 1: Aile Ödenekleri

Madde 59

1. Bu madde ile 60 ncı maddenin uygulanmasında “çocuklar” terimi, ilgili Âkit Tarafın mevzuatıyla tespit edilen sınırlar içinde kalmak kaydıyla:

(a) Yardımdan yararlanan kimsenin nesebi sahih, nesebi düzeltilmiş, tanınmış ve evlât edinilmiş çocukları ile yetim torunları;

(b) Âkit Taraflardan birinin ülkesinde ikamet eden ve yardımdan yararlanan kimsenin eşinin aynı konutta birlikte yaşayan nesebi sahih, nesebi düzeltilmiş, tanınmış ve evlât edinilmiş çocuklarıyla yetim torunları; anlamına gelir.

2. Âkit Taraflardan birinin mevzuatına tabi olan ve diğer bir Âkit Tarafın ülkesinde ikamet eden veya yetiştirilmekte olan çocukları bulunan kimseler, bu çocukları için, çocuklar birinci Âkit Taraf ülkesinde ikamet ediyorlarmış veya yetiştiriliyorlarmış gibi, bu Tarafın mevzuatına göre sağlanan aile ödeneklerinden yararlanırlar.

3. Bununla beraber, yukarıdaki paragrafta belirtilen halde, aile ödeneklerinin miktarı, ülkesinde çocukların ikamet ettiği veya yetiştirildiği Âkit Tarafın mevzuatına göre sağlanan aile yardımlarının miktarıyla sınırlandırılabilir.

4. Yukarıdaki paragraf hükümlerinin uygulanmasında, ilgili iki mevzuata göre sağlanan aile ödenekleri, yardımdan yararlanan aynı kimsenin çocuklarının toplam sayısı esas alınarak kıyaslanır. Çocuklar hangi Âkit Tarafın ülkesinde ikamet ediyorlar veya yetiştiriliyorsa, o tarafın mevzuatına göre çeşitli kategorilere giren kimseler için değişik miktarlar üzerinde aile ödeneği verilmesi gerektiği takdirde, yardımdan yararlanan kimse bu mevzuata tabi olsaydı kendisine ne miktar üzerinden ödeme yapılacak idiyse bu miktar nazara alınır.

5. 15 nci maddenin 1 nci paragrafının (a) bendi kapsamına giren ve çalışmak üzere gönderildiği Âkit Taraf ülkesine çocuklarıyla birlikte giden bir işçinin beraberindeki çocukları hakkında bu maddenin 3 ncü ve 4 ncü paragrafları hükümleri uygulanmaz.

6. Kendisine aile ödeneği verilmesi gereken gerçek veya tüzel kişi diğer bir Âkit Tarafın ülkesinde ikamet etmiş veya geçici olarak bulunmuş olsa dahi, aile ödenekleri bu ödenekten yararlanan kimse hangi Âkit Tarafın mevzuatına tabi ise, o mevzuata göre verilir.

Madde 60

1. Âkit Taraflardan birinin kurumu hesabına işsizlik yardımı almakta olan ve diğer bir Âkit Tarafın ülkesinde ikamet eden veya yetiştirilen çocukları bulunan işsiz işçiler, bu çocuklar için, bu sigorta olayı nedeniyle verilmesi gereken aile ödeneklerinden, çocuklar birinci Âkit Tarafın ülkesinde ikamet ediyorlarmış veya yetiştiriliyorlarmış gibi, bu Tarafın mevzuatına göre yararlanırlar.

2. Yukarıdaki paragrafta belirtilen halde 59 ncu maddenin 1, 3, 4 ve 6 ncı paragrafları hükümleri kıyas yolu ile uygulanır.

Kesim 2: Aile Yardımları

Madde 61

1. Âkit Taraflardan birinin mevzuatına tabi kimseler, diğer bir Âkit Tarafın ülkesinde ikamet eden aile fertleri için, bu kimseler bu Tarafın mevzuatına tabiymişler gibi, bu Tarafın mevzuatına göre sağlanan aile yardımlarından yararlanırlar. Bu yardımlar aile fertlerine, yetkili kurum hesabına, ikamet yerindeki kurum tarafından kendi uyguladığı mevzuata göre ödenir.

2. Yukarıdaki paragraf hükümlerine bakılmaksızın, 15 nci maddenin 1 nci paragrafının (a) bendinde belirtilen bir işçi, çalışmak üzere gönderildiği Âkit Taraf ülkesine beraberinde götürdüğü aile fertleri için, tabi bulunduğu Âkit Taraf mevzuatına göre aile yardımlarından yararlanmaya hak kazanır. Bu yardımlar, mevzuatına tabi bulunduğu Âkit Tarafın yetkili kurumunca ödenir. Bununla beraber, yetkili kurum ile ikamet yerindeki kurum arasında varılacak bir anlaşma ile yardımlar, yetkili kurum hesabına, ikamet yerindeki kurum aracılığı ile de ödenebilir.

Madde 62

Âkit Taraflardan birinin kurumunca yapılması gereken işsizlik yardımlarından yararlanmakta olan işsiz işçiler, diğer bir Âkit Taraf ülkesinde ikamet eden aile fertleri için, birinci Âkit Tarafın mevzuatında işçinin işsiz kalması halinde de aile yardımlarının ödeneceğine dair hüküm bulunması şartıyla, ülkesinde aile fertlerinin ikamet ettiği Âkit Taraf mevzuatına göre aile yardımlarından yararlanma hakkını kazanırlar. Aile yardımları, aile fertlerine, birinci Âkit Tarafın yetkili kurumu hesabına, aile fertlerinin ikamet ettikleri yerdeki kurum tarafından kendi uyguladığı mevzuata göre ödenir.

Madde 63

1. Bu kesim hükümlerinin iki veya daha fazla Âkit Taraf arasında uygulanması halinde, Âkit Taraflardan birinin kurumunca diğer bir Âkit Tarafın kurumu hesabına yapılan yardımlar tutarının ne şekilde ödeneceği 58 nci maddenin 1 nci paragrafında sözkonusu edilen iki veya çok taraflı anlaşmalarda belli edilir.

2. İki veya daha fazla Âkit Taraf kendi denetimlerindeki kurumlar arasında böyle bir hesaplaşmanın yapılmıyacağı hususunda anlaşmaya varabilirler.

BÖLÜM IV

Çeşitli Hükümler

Madde 64

1. Âkit Tarafların yetkili makamları:

(a) Bu sözleşmenin uygulanması amacıyla alınan tedbirler ile,

(b) Bu sözleşmenin uygulanmasında etkili olabilecek mevzuat değişiklikleri,

hakkında birbirlerine bilgi verirler.

2. Âkit Tarafların makamları ve kurumları, bu Sözleşmenin uygulanmasında, kendi mevzuatlarının uygulanması sözkonusuymuş gibi, birbirlerine yardım ederler. Anılan

makamlar ve kurumlar tarafından yapılan karşılıklı idari yardımlar, için prensip olarak, bir ücret ödenmez. Bununla beraber, Âkit Tarafların yetkili makamları bazı masrafların ödenmesi hususunda anlaşmaya varabilirler.

3. Âkit Tarafların makamları ve kurumları, bu Sözleşmenin uygulanmasında, birbirleriyle, ilgili kimselerle veya bunların temsilcileriyle doğrudan doğruya yazışma yapabilirler.

4. Âkit Taraflardan birinin makamları, kurumları ve yargı organları kendilerine verilen dilekçe veya diğer belgeleri, diğer bir Âkit Tarafın resmî dilinde yazılmış olması nedeniyle reddedemezler.

Madde 65

1. Âkit Taraflardan birinin mevzuatına göre, bu Tarafın mevzuatının uygulanmasında düzenlenmesi gereken belgeler için tanınmış olan vergi, pul, resim, harç ve kayıt ücreti muafiyeti veya indirimi, diğer bir Âkit Tarafın mevzuatının veya bu Sözleşmenin uygulanmasında düzenlenmesi gereken benzer belgelere de teşmil edilir.

2. Bu Sözleşmenin uygulanmasında düzenlenmesi gereken bütün resmî belgelerle diğer her çeşit belgeler tasdikten veya diğer benzeri formalitelerden muaftır.

Madde 66

1. Yardım talebinde bulunan bir kimse yetkili Devletin ülkesinden başka bir Âkit Taraf ülkesinde ikamet ediyorsa, dilekçesini ikamet yerindeki kuruma tevdi edebilir ve bu işlem muteber sayılır; bu kurum da dilekçeyi bu dilekçede adları geçen yetkili kurum veya kurumlara gönderir.

2. Âkit Taraflardan birinin mevzuatına göre, bu Tarafın bir makamına, kurumuna veya yargı organına belirli bir süre içinde verilmesi gereken bir dilekçe, bir bildirme veya itiraz dilekçesi diğer bir Âkit Tarafın makamına, kurumuna veya yargı organına aynı süre içinde verilmişse kabul edilir. Bu takdirde, dilekçeyi, bildirgeyi veya itiraz dilekçesini alan makam, kurum veya yargı organı Âkit geçirmeksizin bunu birinci Âkit Tarafın yetkili makamına, kurumuna veya yargı organına ya doğrudan doğruya veya ilgili Âkit Tarafların yetkili makamları aracılığı ile gönderir. Bir dilekçenin, bildirgenin veya itiraz dilekçesinin ikinci Âkit Tarafın bir makamına, kurumuna veya yargı organına verildiği tarih, bu belge üzerinde işlem yapmaya yetkili makama, kuruma veya yargı organına verilmiş tarih olarak kabul edilir.

Madde 67

1. Âkit Tarafların birinin mevzuatında öngörülen kontrol muayeneleri, bu mevzuatı uygulayan kurumun talebi üzerine, diğer bir Âkit Tarafın ülkesinde sürekli veya geçici ikametgâhın bulunduğu yerdeki kurum tarafından yaptırılabilir. Bu takdirde, kontrol muayeneleri birinci Âkit Tarafın ülkesinde yapılmış sayılır.

2. Yukarıdaki fıkra hükümlerinin iki veya daha fazla Âkit Taraf arasında uygulanması, bu Taraflar arasında iki veya çok taraflı anlaşmalar yapılmasına bağlıdır.

Madde 68

1. Bu Sözleşmeye göre, Âkit Taraflardan birinin kurumu diğer bir Âkit Taraf ülkesinde bulunan sigortalıya veya hak sahibine para yardımı yapmakla yükümlü olduğu takdirde; bu borç

birinci Âkit Tarafın parası ile ifade edilir. Anılan kurumun ikinci Tarafın parasiyle ödemede bulunmasıyla de bu yükümlölükten kurtulduğu kabul edilir.

2. Bu Sözleşmeye göre, Âkit Taraflardan birinin kurumu diğeri bir Âkit Taraf kurumunca yapılan yardımların tutarını ödemek zorunda ise, bu borç ikinci Âkit Tarafın parasiyle ifade edilir. İlgili Âkit Taraflar Başka ödeme şekilleri üzerinde anlaşmış olmadıkça, birinci kurumun, borcunu bu para ile ödemek suretiyle, borcundan kurtulduğu kabul edilir.

3. Bu Sözleşmenin uygulanması sonucu yapılması gereken para transferleri, transfer tarihinde ilgili Âkit Taraflar arasında yürürlükte bulunan bu konudaki anlaşmalara göre yapılır. Böyle bir anlaşma yoksa, transferlerin yapılması için gerekli tedbirler anılan Taraflar arasında varılacak ortak bir anlaşma ile tespit edilir.

Madde 69

1. Âkit Taraflardan birinin kurumuna ödenmesi gereken primlerin hesabında, gerektiğinde, diğeri herhangi bir Âkit Taraf ülkesinde elde edilen gelirler de nazara alınır.

2. Âkit Taraflardan birinin kurumuna ödenmesi gereken primler diğeri bir Âkit Taraf ülkesinde, bu ülkede muadil bir kuruma ödenmesi gereken primlerin geri alınmasında uygulanan idare usullerine göre ve verilen garanti ve imtiyazlara tabi olarak geri alınabilir.

3. Bu maddenin 1 nci ve 2 nci paragrafları hükümlerinin iki veya daha fazla Âkit Taraf arasında uygulanması, bu Taraflar arasında yapılacak iki veya çok taraflı anlaşmalara bağlıdır. Bu anlaşmalarda iadenin kanuni usulleri de öngörülebilir.

Madde 70

1. Bir kimse, Âkit Taraflardan birinin mevzuatına göre, diğeri bir Âkit Taraf ülkesinde sebep olunan veya meydana gelen bir kaza nedeniyle yardım görmekte ise, yardımları sağlamakta olan kurumun, zararı tazmin etmekle yükümlü üçüncü kişilere karşı olan hak talepleri aşağıda belirtildiği şekilde düzenlenir:

(a) Anılan kurumun, hakkında uygulanan mevzuata göre, üçüncü kişilere karşı hak iddiasında bulunabilecek olan sigortalının veya hak sahibinin yerine geçmesi halinde, bu durum diğeri bütün Âkit Taraflarca tanınır.

(b) Anılan kurumun üçüncü kişilere karşı doğrudan doğruya hak iddiasında bulunabilmesi halinde de bu hakkı diğeri bütün Âkit Taraflarca tanınır.

2. Yukarıdaki paragraf hükümlerinin iki veya daha fazla Âkit Taraf arasında uygulanması, bu Taraflar arasında iki veya çok taraflı anlaşmalar yapılmasına bağlıdır.

3. Yetkili Devlet ülkesinden başka bir Âkit Taraf ülkesinde işe gidiş geliş bir işkazasının meydana gelmiş olması halinde, işverenlerin veya temsilcilerinin sorumluluğunun ne olacağını gösteren kurallar ilgili Âkit Taraflar arasında yapılacak anlaşmalarda tespit edilir.

Madde 71

1. Bu Sözleşmenin yorumu veya uygulanması ile ilgili olarak iki veya daha fazla Âkit Taraf arasında çıkacak anlaşmazlıklar, ilk önce anlaşmazlığa Taraf olanlar arasında müzakere yolu ile çözümlenir.

2. Anlaşmazlığa Taraf olanlardan biri bütün Âkit Tarafları ilgilendirecek nitelikte bir sorunun söz konusu olduğu kanısına varırsa anlaşmazlığa Taraf olanlar birlikte, bu mümkün olmadığı takdirde, Taraflardan biri sorunu Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesine arz eder ve Bakanlar Komitesi de altı ay içinde bu sorun hakkındaki görüşünü bildirir.

3. Duruma göre, bu maddenin 1 nci paragrafında belirtilen müzakerelerin başlaması için vaki talep tarihinden itibaren altı ay içinde veya Bakanlar Komitesinin görüşünün Âkit Taraflara bildirildiği tarihten itibaren üç ay içinde anlaşmazlığın çözümlenmesinin mümkün olmadığı anlaşılırsa, anlaşmazlığın çözümlenmesi, anlaşmazlığa taraf olanlardan birinin talebi üzerine, hakeme havale edilir. Talepte bulunan Taraf hakeme havale etmeyi tasarladığı hususun konusunu ve talebinin gerekçesini Avrupa Konseyi Genel Sekreterinin aracılığı ile diğer Tarafa bildirir.

4. Anlaşmazlığa Taraf olanlar aksine bir anlaşmaya varmamışlarsa, hakem, İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi Başkanı tarafından tayin edilir. Hakem, anlaşmazlığa Taraf olanların vatandaşı olamayacağı gibi, kanunî ikametgâhı da bu Tarafların ülkesinde bulunamaz ve bunlar tarafından istihdam edilmiş veya başka bir sıfatla bu olayla ilgilendirilmiş bir kimse olamaz.

5. Yukarıdaki paragrafta belirtilen halde, İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi Başkanı bu tayini yapmaktan çekinirse veya anlaşmazlığa Taraf olanlardan birinin vatandaşı ise, hakem, tayini yapmaktan çekinmeyen veya anlaşmazlığa Taraf olanlardan birinin vatandaşı olmayan Mahkemenin İkinci Başkanı veya en kıdemli Üyesi tarafından tayin edilir.

6. Anlaşmazlığın çözümlenmesi için Taraflar arasında özel bir uzlaşmaya veya yeter derecede kesin bir anlaşmaya varılamazsa, hakem, Devletler Hukukunun genel prensiplerini de gözönünde bulundurarak, bu Sözleşme hükümlerine göre karar verir.

7. Hakemin kararı bağlayıcıdır ve kesindir.

Madde 72

1. İlgili Âkit Taraflardan herbirinin mevzuatının özel uygulama şekilleri VII numaralı Ek'te belirtilir.

2. İlgili Âkit Taraflardan herbiri, 81 nci maddenin 1 nci paragrafı gereğince, VII numaralı Ek'te yapılacak bütün değişiklikler hakkında bilgi verir. Bu bilgi, değişiklik eğer yeni bir mevzuatın kabulü sonucu yapılmışsa, mevzuatın yayınlandığı tarihten itibaren üç ay içinde, mevzuatın bu Sözleşmenin onaylanması tarihinden önce yayınlanmış olması halinde ise onay tarihinde verilir.

Madde 73

1. 1 nci maddenin (b) bendinde, 3 ncü maddenin 1 nci paragrafında, 6 ncü maddenin 3 ncü paragrafında, 8 nci maddenin 4 ncü paragrafında, 9 ncu maddenin 2 nci paragrafında, 11 nci maddenin 3 ncü paragrafında ve 72 nci maddenin 1 nci paragrafında belirtilen Ek'ler ve bu Ek'lerde sonradan yapılacak değişiklikler bu Sözleşmenin ayrılmaz birer parçasıdır.

2. 81 nci maddenin 2 nci paragrafının (d) bendi gereğince yapılan ihbar tarihinden itibaren üç ay için Âkit Taraflardan veya Sözleşmeyi imza eden Devletlerden hiçbirisi Avrupa Konseyi Genel Sekreterine gönderdiği bir bildirge ile itirazda bulunmadığı takdirde, yukarıdaki paragrafta belirtilen Ek'lerde yapılan bütün değişiklikler kabul edilmiş sayılır.

3. Genel Sekretere böyle bir itirazda bulunulması halinde, sorun Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi tarafından tespit edilen usule göre çözümlenir.

BÖLÜM V

Geçici ve Son Hükümler

Madde 74

1. Bu Sözleşme, yürürlüğe girdiği tarihten önceki devre için ilgili Âkit Taraf veya Âkit Taraflar lehine hiçbir hak doğurmaz.
2. Bu Sözleşmenin yürürlüğe girdiği tarihten önce Âkit Taraflardan birinin mevzuatına göre geçen bütün sigortalılık süreleriyle, gereken hallerde, çalışma, meslekî faaliyet veya ikamet süreleri bu Sözleşmeden doğan hakların tespitinde nazara alınır.
3. Bu maddenin 1 nci paragrafı hükmü saklı kalmak şartıyla, bir sigorta olayı bu Sözleşme yürürlüğe girdiği tarihten önce meydana gelmiş olsa dahi, bu Sözleşmeye göre, bu olay nedeniyle bir hak doğabilir.
4. İlgili kimsenin milliyeti, veya yardımları yapmakla yükümlü kurumun bulunduğu ülkeden başka bir Âkit Taraf ülkesinde ikamet etmiş olması nedeniyle yapılmayan veya durdurulan yardım, daha önce tasfiye edilmiş olan haklar toptan ödeme yapılmasına yol açmış olmadıkça, bu kimsenin talebi üzerine, bu Sözleşmenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren sağlanır veya durdurulan yardımın yeniden ödenmesine başlanır.
5. Bu Sözleşmenin yürürlüğe girdiği tarihten önce kendilerine aylık veya gelir bağlanmış olan ilgili kimselerin hakları, istekleri üzerine, bu Sözleşme hükümleri de nazara alınarak, yeniden gözden geçirilir. Bu haklar re'sen de gözden geçirilebilir. Böyle bir gözden geçirme hiçbir suretle ilgili kimseye daha önce tanınmış olan hakların azaltılmasına yol açmaz.
6. Bu maddenin 4 ncü veya 5 nci paragrafında sözkonusu olan talep, bu Sözleşmenin yürürlüğe girdiği tarihten başlayarak iki yıl içinde yapılmışsa, Sözleşme hükümlerine göre doğan hakların verilmesine bu tarihten itibaren başlanır ve herhangi bir Âkit Tarafın mevzuatında yer alan hakkın zaman aşımı ile düşeceğine ilişkin hükümler ilgili kimselere karşı dermeyeran edilemez.
7. Bu maddenin 4 ncü veya 5 nci paragrafında sözkonusu edilen talep, bu Sözleşmenin yürürlüğe girdiği tarihten başlayan iki yıllık süre geçtikten sonra yapılmışsa, zaman aşımı nedeniyle veya başka nedenle düşmemiş olan hakların, ilgili Âkit Tarafın mevzuatında daha elverişli hükümler yoksa, talep tarihinden itibaren ödenmesine başlanır.

Madde 75

1. Bu Sözleşme Avrupa Konseyi Üyesi Devletlerin imzasına açık bulundurulur. Sözleşme onaylanır veya kabul edilir. Onaylama veya kabul belgeleri Avrupa Konseyi Genel Sekreterine tevdi edilir.
2. Bu Sözleşme, üçüncü onaylama veya kabul belgesinin tevdi edildiği ayı izleyen üçüncü ayın birinci günü yürürlüğe girer.

3. Bu Sözleşmeyi sonradan onaylayan veya kabul eden mümzi Devlet için bu Sözleşme, bu Devletlerin onaylama veya kabul belgesini tevdi ettiği tarihten üç ay sonra yürürlüğe girer.

Madde 76

Bu Sözleşmenin yürürlüğe girdiği tarihten başlamak üzere, ihtiyarlık, Malûliyet ve Ölüm halleri dışında kalan Sosyal Güvenlik Rejimleri Avrupa Ara Anlaşması ve buna ek Protokol ile İhtiyarlık, Malûliyet ve Ölüm hallerine müteallik Sosyal Güvenlik Rejimleri Avrupa Ara Anlaşması ve buna ek Protokol hükümleri Âkit Taraflar arasındaki ilişkilerde uygulanmaz.

Madde 77

1. Bu Sözleşmenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi, Konsey üyesi olmayan herhangi bir Devleti bu Sözleşmeye katılmaya davet edebilir. Ancak bunun için Sözleşmeyi onaylayan veya kabul eden Konsey üyesi Devletlerin bu davet kararını oybirliğiyle almış olmaları şarttır.

2. Katılma, katılma belgesinin Avrupa Konseyi Genel Sekreterine tevdiyle gerçekleşir ve tevdi edildiği tarihten üç ay sonra yürürlüğe girer.

Madde 78

1. Bu Sözleşme süresiz yürürlükte kalır.

2. Âkit Taraflardan herhangi biri, bu Sözleşmeyi, kendisi için yürürlüğe girdiği tarihten beş yıl sonra, Avrupa Konseyi Genel Sekreterine bir bildiri göndermek suretiyle, feshedebilir.

3. Fesih, bu bildirinin Genel Sekreter tarafından alındığı tarihten altı ay sonra hüküm ifade eder.

Madde 79

1. Sözleşmenin feshedilmiş olması halinde, bu Sözleşme hükümlerine göre kazanılmış olan bütün haklar muhafaza edilir.

2. Sözleşmenin feshinden önce geçen sürelerle ilgili olarak kazanılma yolunda olan haklar Sözleşmenin feshi nedeniyle düşmez; bu hakların sonradan ne suretle muhafaza edileceği anlaşma yolu ile, böyle bir anlaşma bulunmaması halinde, ilgili kurumun uyguladığı mevzuata göre tespit edilir.

Madde 80

1. Bu Sözleşmenin uygulanması Avrupa Konseyi Üyesi Devletlerin imzasına açık bulundurulmuş Ek Anlaşma hükümlerine göre, düzenlenir.

2. Âkit Taraflar, veya bu Tarafların Anayasa hükümleri cevaz verdiği takdirde bunların yetkili makamları, bu Sözleşmenin uygulanması için gerekli diğer bütün tedbirleri alırlar.

3. Onaylama veya kabul belgesinin tevdi tarihinden sonra olmak üzere, Sözleşmeyi onaylayan veya kabul eden mümzi Devletlerden herhangi biri aynı zamanda Ek Anlaşmayı da, ya onaylamak veya kabul etmek veyahut onaylama veya kabul bakımından bir ihtirazî kayıta bulunmadan, imzalamak zorundadır.

4. Bu Sözleşmeye katılan herhangi bir Devlet aynı zamanda Ek Anlaşmaya da katılmak zorundadır.
5. Bu Sözleşmeyi fesheden herhangi bir Âkit Taraf aynı zamanda Ek Anlaşmayı da feshetmek zorundadır.

Madde 81

1. 1 nci maddenin (b) ve (w) bentlerinde, 3 ncü maddenin 2 nci paragrafında, 6 ncı maddenin 5 nci paragrafında, 7 nci maddenin 2 nci paragrafında, 8 nci maddenin 5 nci paragrafında, 9 ncu maddenin 3 ncü ve 4 ncü paragraflarında, 11 nci maddenin 4 ncü paragrafında ve 72 nci maddenin 2 nci paragrafında sözkonusu edilen bildirimler veya bildirimler Avrupa Konseyi Genel Sekreterine gönderilir.

2. Avrupa Konseyi Genel Sekreteri Âkit Taraflara, Mümzi Devletlere ve Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürlüğüne, bir ay içinde,

- (a) İmza işlemi ile birlikte onaylama, kabul veya katılma belgelerinin tevdi;
- (b) 75 nci madde ile 77 nci madde hükümlerine göre bu Sözleşmenin yürürlüğe girdiği tarih;
- (c) 76 ncı maddenin 2 nci paragrafı hükmüne göre sözleşmenin feshine ilişkin bildiri ile feshin yürürlüğe girdiği tarih;
- (d) Bu maddenin 1 nci paragrafı hükümlerine göre alınan herhangi bir bildiri veya bildirme; hakkında bilgi verir.

Usulü dairesinde yetkili kılınmış olan aşağıda imzaları bulunan kimseler, yukarıdaki hususları tasdik zımmında, bu Sözleşmeyi imzalamışlardır.

Bu Sözleşme, 14 Aralık 1972 tarihinde Paris'te Fransızca ve İngilizce olarak ve her iki metin aynı derecede geçerli olmak üzere, tek nüsha olarak düzenlenmiş olup bu nüsha Avrupa Konseyi arşivinde saklanır ve Genel Sekreter bunun tasdikli birer örneğini Sözleşmeyi imza eden Devletlerle sonradan katılan Devletlere gönderir.

EK I

(1 nci maddenin (b) bendi)

Âkit Tarafların Ülkelerinin ve Vatandaşlarının Tanımlanması

Avusturya

Ülke : Avusturya ülkesi,

Vatandaşlar : Avusturya Vatandaşlığını haiz kimseler.

Belçika

Ülke : Belçika ülkesi,

Vatandaşlar : Belçika vatandaşlığını haiz kimseler.

Kıbrıs

Ülke : Kıbrıs Cumhuriyeti ülkesi,

Vatandaşlar : Kıbrıs Cumhuriyeti vatandaşları.

Danimarka

Ülke : Faröe Adaları ve Groenland dışında kalan Danimarka ülkesi

Vatandaşlar : Danimarka vatandaşlığını haiz kimseler.

Fransa

Ülke : Fransız Cumhuriyetinin Avrupada ve denizaşırı yerlerde mülkî taksimatın bulunduğu ülke (Guadeloupe, Güyan, Martinik ve Reunion).

Vatandaşlar : Fransız vatandaşlığını haiz kimseler.

Federal Almanya Cumhuriyeti

Ülke : Federal Almanya Cumhuriyeti için Temel Kanunun yürürlükte bulunduğu ülke.

Vatandaşlar : Federal Almanya Cumhuriyeti için Temel Kanunda tanımlanan Almanlar.

İzlanda

Ülke : İzlanda ülkesi,

Vatandaşlar : İzlanda Vatandaşlığını haiz kimseler.

İrlanda

Ülke : İrlanda Hükümetinin hakimiyetine tabi ülke.

Vatandaşlar : İrlanda vatandaşlığını haiz kimseler.

İtalya

Ülke : İtalya ülkesi,

Vatandaşlar : İtalyan vatandaşlığını haiz kimseler.

Lüksemburg

Ülke : Büyük Lüksemburg Dükalığının ülkesi,

Vatandaşlar : Lüksemburg vatandaşlığını haiz kimseler.

Malta

Ülke : Malta ülkesi ve Malta'ya tabi topraklar

Vatandaşlar : Malta vatandaşları

Hollanda

Ülke : Hollanda Krallığının Avrupa'daki ülkesi

Vatandaşlar : Hollanda vatandaşlığını haiz kimseler.

Norveç

Ülke : Spitzberg, Jan Mayen ve Norveç'e tabi diğer toprakları da içine alan Norveç Krallığının ülkesi.

Vatandaşlar : Norveç vatandaşlığını haiz kimseler.

İsveç

Ülke : İsveç Krallığı ülkesi

Vatandaşlar : İsveç vatandaşlığını haiz kimseler.

İsviçre

Ülke : İsviçre Konfederasyonu ülkesi

Vatandaşlar : İsviçre vatandaşlığını haiz kimseler.

Türkiye

Ülke : Türkiye ülkesi,

Vatandaşlar : Türk vatandaşlığını haiz kimseler.

Birleşik Krallık

Ülke : Milletlerarası ilişkilerinde Birleşik Krallığın sorumlu olduğu topraklar dışında kalan Man Adası, Jersey, Guernesey ve Alderney dahil Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığının ülkesi.

Vatandaşlar : Birleşik Krallık ve sömürgeleri vatandaşları.

EK II

(3 ncü maddenin 1 nci paragrafı)

Haklarında bu Sözleşmenin uygulandığı mevzuat ve rejimler

Bu Ek'in, belirli kanunların bir listesini ihtiva etmiş olması halinde, bu kanunları bir araya getiren, değiştiren, tamamlayan ve yürürlüğe koyan bütün kanunî mevzuatı da kapsamına aldığı kabul edilir.

Avusturya:

- (a) Hastalık sigortası (Hastalık, analık ve ölüm);
 - (b) İşçilerin emeklilik sigortası;
 - (c) Müstahdemlerin emeklilik sigortası;
 - (d) Madencilerin emeklilik sigortası;
 - (e) Kendi hesabına ticaret işleriyle meşgul olan kimselerin emeklilik sigortası;
 - (f) Tarım ve orman işlerinde kendi hesabına çalışan kimselerin emeklilik sigortası;
 - (g) Noterlerin sigortası;
 - (h) İşkazalarıyla meslek hastalıkları sigortası;
 - (i) İşsizlik sigortası;
 - (j) Aile ödenekleri;
- ile ilgili mevzuat.

Belçika:

- (a) Hastalık ve malûllük sigortası (hastalık, analık, malûllük ve ölüm):
 - (i) İşçiler hakkında uygulanan sigorta rejimleri (işçiler, müstahdemler, maden işçileri ve kamu sektöründe çalışanlar),
 - (ii) Ticaret gemilerinde çalışan gemi adamları hakkında uygulanan sigorta rejimleri;
 - (iii) Kendi hesabına çalışanlar hakkında uygulanan sigorta rejimleri (hastalık sigortası);
- (b) Emekli ve ölüm aylıkları:
 - (i) İşçiler hakkında uygulanan sigorta rejimleri (işçiler müstahdemler, maden işçileri, ticaret gemilerinde çalışan gemi adamları);
 - (ii) Kendi hesabına çalışanlar hakkında uygulanan sigorta rejimi
- (c) İşkazaları sonucu meydana gelen zararların tazmini;
 - (i) Genel olarak işçiler hakkında uygulanan sigorta rejimi,
 - (ii) Gemi adamları hakkında uygulanan sigorta rejimi;

- (d) Meslek hastalıkları sonucu meydana gelen zararların tazmini;
- (e) Elinde olmayarak işsiz kalanlara yapılan yardımların organizasyonu;
- (f) İlgili mevzuata göre yapılan doğum yardımları dışında kalan ve işçilere, işverenlere ve işçilerden gayri kimselere yapılan aile ödenekleri yardımları;

ile ilgili mevzuat.

Kıbrıs:

- (a) Sosyal Sigorta (Hastalık, işsizlik, analık, dul, yetim, yaşlılık ve ölüm; işkazalarıyla meslek hastalıkları halinde ücretsiz yapılan sağlık yardımları ile para yardımları);
- (b) Pnömokonyosun sebep olduğu zararların tazmini (Pnömokonyosun sebep olduğu meslek hastalığı veya ölüm nedeniyle yapılan para yardımları);

ile ilgili mevzuat.

Danimarka:

Milli Hastalık Sigortasına ilişkin 10 Haziran 1960 tarihli ve 239 sayılı Kanun (hastalık ve analık)

Yaşlılık Aylıklarına ilişkin 4 Haziran 1965 tarihli ve 218 sayılı Kanun. Malûllük Aylıklarına ilişkin 4 Haziran 1965 tarihli ve 219 sayılı Kanun.

Dul Aylıklarıyla dullara yapılan sosyal yardımlara ilişkin 13 Mart 1959 tarihli ve 70 sayılı Kanun (Kısım I).

İş Pazarı Ek Aylık tahsisine ilişkin 7 Mart 1964 tarihli ve 46 sayılı Kanun.

18 Ağustos 1964 tarihli ve 259 sayılı işkazaları sigortası Kanunu. 22 Şubat 1967 tarihli ve 40 sayılı işsizlik sigortası Kanunu.

Aile Ödenekleri ve diğer aile yardımlarına ilişkin (1. ve 3 ncü kısımlar) 3 Haziran 1967 tarihli ve 236 sayılı Kanun.

Fransa:

- (a) Sosyal Güvenlik genel organizasyonu ve Sosyal Güvenlik anlaşmazlıkları;
- (b) Tarım işlerinden gayri işlerde çalışan sigortalılar hakkında uygulanan sosyal sigorta rejimlerine ilişkin genel hükümler (hastalık, analık, malûllük, yaşlılık ve ölüm);
- (c) Tarım işlerinde çalışan sigortalılar hakkında uygulanan sosyal sigorta rejimlerine ilişkin genel hükümler (hastalık, analık, malûllük, yaşlılık ve ölüm);
- (d) İşkazalarıyla meslek hastalıklarının önlenmesi ve bunların sebep olduğu zararların tazmini;
- (e) Analık ödeneği dışında kalan aile yardımları;
- (f) Yaşlı İşçilere ve analara verilen ödenekler;
- (g) Çiftçilerin hastalık, analık ve malûllük sigortası;

- (h) Tarım işlerinden gayri işlerde kendi hesabına çalışanların hastalık ve analık sigortası;
- (i) İşçilerden gayri kimselere primli ve primsiz yaşlılık sigortasından sağlanan ödenekler;
- (j) Özel ödenek;
- (k) “Milli Dayanışma Fonu”nda sağlanan ek ödenekler;
- (l) İşlerinden olan işçilere garanti edilen gelir (Kamu yardım ödenekleri);
- (m) Aşağıda listesi çıkarılan işler ve müesseseler hakkında uygulanan özel rejimler, özel bir rejim kapsamı dışında kalan ve tarımdan gayri işlerde çalışan işçilerle tarım işlerinde çalışan işçiler hakkında uygulanan genel rejimlere ilişkin yukarıda belirtilen mevzuat kapsamına giren sigorta olayları ile ilgili olduğu derecede;
- Gemi adamlarının sigortasına tabi olmayı gerektiren işler;
 - Maden işleri veya benzeri işler yapan müesseseler;
 - Fransız milli demiryolları ortaklığı;
 - Genel önemi tali derecede olan ancak mahallî önem taşıyan demiryollarıyla tramvaylar;
 - Paris otonom Seyrüsefer Örgütü;
 - Elektrik ve havagazı üreten, nakleden ve dağıtan müesseseler;
 - Genel su işleri ortaklığı;
 - Fransız Bankası, Fransa Emlâk Kredi Bankası;
 - Opera, Komik Opera, Fransız Komedi Tiyatrosu;
 - Noterler ve benzeri örgütler;
- ile ilgili mevzuat.

Federal Almanya Cumhuriyeti:

- (a) Hastalık sigortası (Hastalık, analık ve ölüm);
- (b) Çalışan anaların korunması, gebelik sırasında ve çocuk doğduktan sonra hastalık sigortası kurumları tarafından sağlanan sağlık yardımları ve para yardımları ile ilgili olduğu derecede;
- (c) İşçilerin ve zanaatçıların emeklilik sigortası;
- (d) Müstahdemlerin emeklilik sigortası;
- (e) Madencilerin emeklilik sigortası, Saar’da demir ve çelik sanayiinde çalışanların emeklilik sigortası ve yaşlı çiftçilerin emeklilik sigortası;
- (f) Kaza sigortası;
- (g) İşsizlik sigortası ve işsizlik yardımları;
- (h) Aile ödenekleri;

ile ilgili mevzuat.

İzlanda:

30 Nisan 1963 tarihli ve 40 sayılı Sosyal Güvenlik Kanunu.

11 Haziran 1938 tarihli ve 86 sayılı Ebelerin Emeklilik Sigortası Kanunu. Hemşirelerin Emeklilik Sigortasına ilişkin 2 Eylül 1955 tarihli ve 65 sayılı Kanun.

Balıkçılarla Ticaret Gemilerinde çalışan gemi adamlarının Emeklilik Sigortasına ilişkin 28 Nisan 1962 tarihli ve 78 sayılı Kanun.

7 Nisan 1956 tarihli ve 29 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu.

İrlanda:

- (a) Malûllük (Hastalık ve malûllük), analık yardımları ve ölüm ödenekleri;
- (b) Yaşlılık, emeklilik, dul ve yetim aylıkları;
- (c) İşsizlik sigortası yardımları ile işsizlik sosyal yardımları;
- (d) İşkazalarıyla meslek hastalıkları halinde yapılan yardımlar;
- (e) Aile ödenekleri;

ile ilgili mevzuat

İtalya:

- (a) Hastalık sigortası (Hastalık, analık ve ölüm);
- (b) Tüberküloz sigortası,
- (c) Çalışan annelerin fizik ve ekonomik bakımdan, sosyal sigorta kurumları tarafından sağlanan yardımlarla ilgili olduğu derecede korunması;
- (d) Malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortası;
- (e) İşkazalarıyla meslek hastalıkları sigortası;
- (f) İradesi dışında işsiz kalan kimselerin sigortası;
- (g) Aile ödenekleri;
- (h) Belirli işçi sınıfları için kurulan özel sosyal sigorta rejimleri, yukarıda belirtilen mevzuat kapsamına giren sigorta olayları ve bunlar için yapılan yardımlarla ilgili olduğu derecede;

ile ilgili mevzuat.

Lüksemburg:

- (a) Hastalık sigortası (Hastalık, analık ve ölüm);
- İşçilerin sigortası, müstahdemlerin sigortası, devlet memurlarıyla benzerlerinin sigortası ve kendi hesabına çalışanların sigortası;
- (b) Emeklilik sigortası (Malûllük, yaşlılık ve ölüm):

- İşçilerin sigortası, müstahdemlerin sigortası (Kendi hesabına çalışan fikir işçileri dahil) zanaatçıların sigortası, ticaret, sanayi ve tarımda kendi hesabına çalışanların sigortası;
 - (c) Madenlerde ve metal işlerinde çalışan işçilerle madenlerde yer altında çalışan teknisyenler ve profesyonel ehliyetli şoförlerin ek emeklilik sigortası;
 - (d) İşkazalarıyla meslek hastalıkları sigortası;
 - (e) İşsizlik yardımları;
 - (f) Doğum yardımları dışında kalan aile yardımları;
- ile ilgili mevzuat.

Malta:

1956 tarihli Milli Sigorta Kanunu (Hastalık, işsizlik, malûllük, yaşlılık, ölüm ve işkazalarıyla meslek hastalıkları).

Hollanda:

- (a) Hastalık ve analık yardımları;
- (b) İşgöremezlik yardımları (Malûllük, işkazaları ve meslek hastalıkları);
- (c) Yaşlılık yardımları;
- (d) Ölüm yardımları;
- (e) İşsizlik yardımları;
- (f) Aile ödenekleri;

ile ilgili mevzuat.

Norveç:

Sigorta aylıklarının ve yardımlarının koordinasyonu ve entegrasyonu hakkındaki 6 Temmuz 1957 tarihli Kanun.

17 Haziran 1966 tarihli Milli Sigorta Kanunu (Hastalık ve analık, işsizlik; iş kazalarıyla meslek hastalıkları, malûllük, yaşlılık ve ölüm).

27 Haziran 1947 tarihli İstihdam Kanunu, Kısım V.

Gemi adamlarının Emeklilik Sigortasına ilişkin 3 Aralık 1948 tarihli Kanun.

Orman İşçilerinin Emeklilik Sigortasına ilişkin 3 Aralık 1951 tarihli Kanun.

Eczacıların emeklilik sigortasına ilişkin 26 Haziran 1953 tarihli Kanun. Balıkçıların emeklilik sigortasına ilişkin 28 Haziran 1957 tarihli Kanun. Hemşirelerin emeklilik sigortasına ilişkin 22 Haziran 1962 tarihli Kanun. 12 Aralık 1958 tarihli İşkazalarıyla Meslek Hastalıkları Kanunu.

24 Ekim 1946 tarihli Aile Ödenekleri Kanunu.

İsveç:

25 Mayıs 1962 tarihli ve 381 sayılı Milli Sigorta Kanunu ve 25 Mayıs 1962 tarihli ve 382 sayılı Milli Sigorta Kanununun Uygulanmasına ilişkin Kanun.

14 Mayıs 1954 tarihli ve 243 sayılı İşkazalariyle Meslek Hastalıkları Kanunu.

Kabul edilmiş İşsizlik Sigortası Sandıklarına ilişkin 14 Aralık 1956 tarihli ve 629 sayılı Kararname.

26 Temmuz 1947 tarihli ve 529 sayılı Genel Aile Ödenekleri Kanunu.

İsviçre:

- (a) Hastalık sigortası, tüberküloz sigortası ve analık yardımları dahil;
- (b) Malûllük sigortası;
- (c) Yaşlılık ve ölüm sigortası;
- (d) Meslekî olan ve meslekî olmayan kazalarla meslek hastalıklarına karşı mecburî sigorta;
- (e) İşsizlik sigortası;
- (f) Tarım işçileriyle küçük çiftçilerin aile yardımları sigortası; ile ilgili mevzuat.

Türkiye:

- (a) İşçilerin sosyal sigortası (Hastalık, analık, malûllük, yaşlılık, ölüm, işkazalariyle meslek hastalıkları);
- (b) Kendi hesabına çalışanların ve serbest meslek erbabının sigortası (malûllük, yaşlılık ve ölüm);

ile ilgili mevzuat.

Birleşik Krallık:

- (a) Milli sağlık hizmetleri;
- (b) Milli Sigorta (işsizlik, hastalık, analık halinde yapılan para yardımları ile dul, yetim, emekli ve ölüm yardımları);
- (c) İşkazalariyle meslek hastalıkları sigortası;
- (d) Aile ödenekleri;
- (e) Jersey’de oturanların sigortası;
- (f) Sosyal Sigorta (Guermesey)

ile ilgili mevzuat.

EK III

(6 ncı Maddenin 3 ncü Paragrafı)

5 nci Maddenin Hükümlerine bakılmaksızın yürürlükte bulunan hükümler:

I. Çok Taraflı Sözleşmeler

1. Ren Nehri gemicilerinin sosyal güvenliğine ilişkin 27 Temmuz 1950 tarihli Anlaşma ile değişik 13 Şubat 1961 tarihli Anlaşmanın yürürlükte bulunan hükümleri.
2. Danimarka, Finlandiya, İzlanda, İsveç ve Norveç arasında 16 Eylül 1955 tarihinde imzalanmış olan sosyal güvenlik sözleşmesinin sonradan değiştirilen hükümleriyle bu Sözleşmeye ekli Protokol ve bu Sözleşmeye ek Anlaşma hükümleri.
3. Milletlerarası nakliyat işçilerinin sosyal güvenliğine ilişkin 9 Temmuz 1956 tarihli Avrupa Sözleşmesinin hükümleri.

II. İki Taraflı Sözleşmeler

Genel Mülâhazalar:

1. İşsizlik sigortasına ilişkin ek anlaşmalar veya özel sözleşmeler hükümlerinin genel sözleşmelere atıfta bulunduğu ölçüde bu atıflar bu sözleşmenin muadil hükümlerine yapılan atıfların yerine geçer, meğerki genel sözleşmenin anılan hükümleri bu Ek'te zikredilmiş olsun.
2. Bu Ek'te bazı hükümleri sözkonusu edilen bir sosyal güvenlik sözleşmesinde belirtilen yorum veya fesih kayıtları, anılan hükümler bakımından, yürürlükte kalır.
3. Kare parantez içinde yer alan sosyal güvenlik sözleşmeleri, bu Sözleşmenin imzaya açıldığı tarihte yürürlükte değildiler.

Avusturya-Federal Almanya Cumhuriyeti:

- 22 Aralık 1966 tarihli sosyal güvenlik sözleşmesi.
- 19 Mayıs 1951 tarihli işsizlik sigortası sözleşmesi.
- 19 Mayıs 1951 tarihli işsizlik sigortası sözleşmesine ek 23 Kasım 1951 tarihli Protokol.
- 31 Ekim 1953 tarihli ikinci işsizlik sigortası sözleşmesi.

Avusturya-Fransa:

- 28 Mayıs 1971 tarihli sosyal güvenlik sözleşmesi.

Avusturya-İtalya:

- 30 Aralık 1950 tarihli sosyal güvenlik sözleşmesi.

Avusturya-Lüksemburg:

- 21 Aralık 1971 tarihli Sosyal Güvenlik Sözleşmesi.
- 21 Aralık 1971 tarihli Sosyal Güvenlik Sözleşmesine ek.
- 16 Mayıs 1973 tarihli ek sözleşme.

Avusturya-İsviçre:

15 Kasım 1967 tarihli sosyal güvenlik sözleşmesi.

Avusturya-Türkiye:

12 Ekim 1966 tarihli Sosyal Güvenlik Sözleşmesi.

Avusturya-Birleşik Krallık:

18 Haziran 1971 tarihli sosyal güvenlik sözleşmesi.

Belçika-İsviçre:

17 Haziran 1952 tarihli sosyal sigorta sözleşmesi (halen gözden geçirilmektedir.) 19 Eylül 1971 tarihli sosyal güvenlik sözleşmesi tasarısı.

Belçika-Türkiye:

4 Temmuz 1966 tarihli Genel sosyal güvenlik sözleşmesi.

Belçika-Birleşik Krallık:

20 Mayıs 1957 tarihli sosyal güvenlik sözleşmesi.

Kıbrıs-Birleşik Krallık:

6 Ekim 1969 tarihli sosyal güvenlik sözleşmesi.

Danimarka-Fransa:

30 Haziran 1951 tarihli genel sosyal güvenlik sözleşmesi.

Danimarka-Federal Almanya Cumhuriyeti:

14 Ağustos 1953 tarihli Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin 3 ncü maddesinin 4 ncü paragrafı ile 10. maddesi.

14 Ağustos 1953 tarihli sosyal güvenlik sözleşmesine ek 14 Ağustos 1953 tarihli nihaî protokolün 15 nci maddesi.

14 Ağustos 1953 tarihli sosyal güvenlik sözleşmesinin uygulanmasına ilişkin 14 Ağustos 1953 tarihli idarî anlaşma.

1 Ağustos 1959 tarihli işsizlik sigortası sözleşmesinin 3 ncü maddesinin 4 ncü paragrafının 2 nci cümlesi; 5 nci maddesinin 6 ncı paragrafı; 8 nci maddenin 3 ncü paragrafı ve 10. maddesi.

1 Ağustos 1959 tarihli işsizlik sigortası sözleşmesinin eki,

1 Ağustos 1959 tarihli nihaî protokolün 4 ncü 5 nci ve 6 ncı maddeleri.

Danimarka-İsviçre:

21 Mayıs 1954 tarihli sosyal sigorta sözleşmesi.

15 Kasım 1962 yılında sonuçlanan 21 Mayıs 1954 tarihli sosyal sigorta sözleşmesine ek sözleşme.

Danimarka-Birleşik Krallık:

27 Ağustos 1959 tarihli sosyal güvenlik sözleşmesi.

Fransa-Norveç:

30 Eylül 1954 tarihli genel sosyal güvenlik sözleşmesi.

Fransa-İsviçre:

9 Temmuz 1949 tarihli yaşlılık ve ölüm sigortası sözleşmesi ve eki protokoller.

Her iki ülkede işsiz kalan işçilere karşılıklı sosyal yardım yapılmasına ilişkin 9 Haziran 1933 tarihli anlaşma.

Fransa-Türkiye:

20 Ocak 1972 tarihli sosyal güvenlik sözleşmesi.

Fransa-Birleşik Krallık:

10 Temmuz 1956 tarihli genel sosyal güvenlik sözleşmesi (ve sağlık hizmetleri ile ilgili özel protokol).

25 Şubat 1965 tarihli nota teatisi (mevsimlik tarım işlerinde çalışmak üzere Jersey'den Fransa'ya veya Fransa'dan Jersey'e giden kimselere aile ödenekleri verilmesi hakkında).

19 Kasım 1965 tarihli nota teatisi (mevsimlik tarım işlerinde çalışmak üzere Guernesey'den Fransa'ya ve Fransa'dan Guernesey'e giden kimselere aile ödeneği verilmesi hakkında).

10 Temmuz 1956 tarihli sözleşmenin Jersey'e teşmiline ilişkin 19 Mayıs 1959 tarihli nota teatisi.

10 Temmuz 1956 tarihli sözleşmenin Guernesey, Alderney, Herm ve Jethau'ya teşmiline ilişkin 19 Kasım 1965 tarihli nota teatisi.

Fransa'da çalışan İngiliz öğretmenlerinin sosyal sigorta durumlarının iyileştirilmesine ilişkin 27/30 Temmuz 1970 tarihli nota teatisi.

Federal Almanya Cumhuriyeti-Norveç:

Sosyal yardımların karşılıklı ödenmesine ilişkin 2/6 Eylül 1965 tarihli anlaşma.

Federal Almanya Cumhuriyeti-İsviçre:

25 Şubat 1964 tarihli sosyal güvenlik sözleşmesi.

24 Aralık 1962 tarihinde sonuçlanan 24 Ekim 1950 tarihli sosyal güvenlik sözleşmesine ek sözleşme.

Hudut bölgesindeki işçilerin işsizlik sigortasına ilişkin Almanya ile İsviçre arasında akdedilen 4 Şubat 1928 tarihli sözleşme.

Federal Almanya Cumhuriyeti-Türkiye:

30 Nisan 1964 tarihli sosyal güvenlik sözleşmesi.

30 Nisan 1964 tarihli sosyal güvenlik sözleşmesinin değiştirilmesine dair 28 Mayıs 1969 tarihli ek sözleşme.

Federal Almanya Cumhuriyeti-Birleşik Krallık:

20 Nisan 1960 tarihli işsizlik sigortası sözleşmesi.

Sağlık yardımlarına ilişkin 20 Nisan 1960 tarihli protokol. 20 Nisan 1960 tarihli işsizlik sigortası sözleşmesi.

İrlanda-Birleşik Krallık:

20 Nisan 1960 tarihli işsizlik sigortası sözleşmesi.

Sosyal Refah Bakanlığı ile Kuzey İrlanda Çalışma ve Milli Sigorta Bakanlığı arasında akdedilen 22 temmuz 1964 tarihli sosyal sigorta ve işkazalarıyla meslek hastalıkları sigortası sözleşmesi.

28 Şubat 1966 tarihli sosyal güvenlik sözleşmesi.

3 Ekim 1968 tarihli sosyal güvenlik sözleşmesi.

14 Eylül 1971 tarihli sosyal güvenlik sözleşmesi.

İtalya-İsviçre:

14 Aralık 1962 tarihli sosyal güvenlik sözleşmesi.

18 Aralık 1963 tarihinde sonuçlanan 14 Aralık 1962 tarihli sosyal güvenlik sözleşmesinin uygulanmasına ilişkin ek anlaşma.

[4 Temmuz 1969 tarihinde sonuçlanan 14 Aralık 1962 tarihli sosyal güvenlik sözleşmesine ek anlaşma].

İtalya-Birleşik Krallık:

28 Kasım 1951 tarihli sosyal sigorta sözleşmesi.

Lüksemburg-İsviçre:

3 Haziran 1967 tarihli sosyal güvenlik sözleşmesi, 18 ilâ 21 nci maddeler hariç.

Lüksemburg-Birleşik Krallık:

13 Ekim 1953 tarihli sosyal güvenlik sözleşmesi.

Malta-Birleşik Krallık:

26 Ekim 1956 tarihli sosyal güvenlik sözleşmesi. 21 Mart 1958 tarihli sosyal güvenlik sözleşmesi.

Hollanda-İsviçre:

27 Mayıs 1970 tarihli sosyal güvenlik sözleşmesi.

Hollanda-Türkiye:

5 Nisan 1966 tarihli sosyal güvenlik sözleşmesinin III. Bölümü.

Hollanda-Birleşik Krallık:

11 Ağustos 1954 tarihli Sosyal Güvenlik Sözleşmesi.

Sağlık yardımlarına ilişkin 11 Ağustos 1954 tarihli protokol.

Norveç-Birleşik Krallık:

25 Temmuz 1957 tarihli Sosyal Güvenlik Sözleşmesi.

İsveç-İsviçre:

17 Aralık 1954 tarihli sosyal sigorta sözleşmesi.

İsveç-Birleşik Krallık:

9 Haziran 1956 tarihli sosyal güvenlik sözleşmesi.

İsviçre-Türkiye:

1 Mayıs 1969 tarihli sosyal güvenlik sözleşmesi.

İsviçre-Birleşik Krallık:

21 Şubat 1968 tarihli sosyal güvenlik sözleşmesi.

Türkiye-Birleşik Krallık:

9 Eylül 1959 tarihli sosyal sigorta sözleşmesi.

EK IV**(8 nci maddenin 4 ncü paragrafı)****8 nci maddenin 2 nci veya 3 ncü paragrafının uygulandığı Yardımlar****Danimarka:**

8 nci maddenin 2 nci paragrafının (a) bendi:

Analık:

- Aile ödenekleriyle diğer aile yardımlarına ilişkin 3 Haziran 1967 tarihli ve 236 sayılı Kanunun 3 ncü bölümü hükümlerine göre sağlanan analık yardımları.

8 nci maddenin 2 nci paragrafının (b) bendi ile 3 ncü paragrafının (a) bendi:

Malûllük:

- Malûllük aylıklarına ilişkin 4 Haziran 1965 tarihli ve 219 sayılı Kanunla sağlanan yardımlar.

Ölüm:

- Dul aylıkları ile dul yardımlarına ilişkin 13 Mart 1959 tarihli ve 70 sayılı Kanunla sağlanan yardımlar.

8 nci maddenin 2 nci paragrafının (e) bendi ve 3 ncü paragrafının (b) bendi.

Yaşlılık:

- 4 Haziran 1965 tarihli ve 218 sayılı Yaşlılık Aylıkları Kanunu ile sağlanan yardımlar,

Federal Almanya Cumhuriyeti:

8 nci maddenin 2 nci paragrafının (a) bendi:

İşsizlik:

- İşsizlik yardımı rejimine göre sağlanan yardımlar.

İzlanda

8 nci maddenin 2 nci paragrafının (a) bendi:

Analık:

- 30 Nisan 1963 tarihli ve 40 sayılı Sosyal Güvenlik Kanununun 18 nci maddesine göre sağlanan doğum ödenekleri.

8 nci maddenin 2 nci paragrafının (b) bendi ve 3 ncü paragrafının (a) bendi.

Malûllük:

- 30 Nisan 1963 tarihli ve 40 sayılı Sosyal Güvenlik Kanununun II-B Bölümü hükümlerine göre sağlanan malûllük yardımları.

Ölüm:

- 30 Nisan 1963 tarihli ve 40 sayılı Sosyal Güvenlik Kanununun II-B Bölümü hükümlerine göre sağlanan ölüm yardımları.

8 nci maddenin 2 nci paragrafının (c) bendi ve 3 ncü paragrafının (b) bendi:

Yaşlılık:

- 30 Nisan 1963 tarihli ve 40 sayılı Sosyal Güvenlik Kanununun II-B Bölümü hükümlerine göre sağlanan yaşlılık yardımları.

Norveç:

8 nci maddenin 2 nci paragrafının (a) bendi:

Analık:

- 17 Haziran 1966 tarihli Hastalık Sigortası Kanununun 3 ncü kısmının 13 ncü maddesinin 3 ncü paragrafı gereğince sağlanan analık ödenekleri.

- 17 Haziran 1966 tarihli Milli Sigorta Kanununun 12 nci kısmının 2 nci ve 3 ncü maddeleri gereğince evlenmemiş annelere yapılan toptan ödemeler, sosyal yardımlar ve eğitim yardımları.

İşsizlik:

- 17 Haziran 1966 tarihli Milli Sigorta Kanununun 4 ncü kısmının 1 nci maddesinin (a), (c), (d) ve (e) bentleri gereğince sağlanan çeşitli sosyal yardımlar.

İsveç

8 nci maddenin 2 nci paragrafının (a) bendi:

Analık:

- 25 Mayıs 1962 tarihli ve 381 sayılı Millî Sigorta Kanunu gereğince sağlanan analık ödenekleri.

8 nci maddenin 2 nci paragrafının (b) bendi ile 3 ncü paragrafın (a) bendi:

Malûllük:

- 25 Mayıs 1962 tarihli ve 381 sayılı Millî Sigorta Kanunu ile bu Kanunun uygulanmasına ilişkin 25 Mayıs 1962 tarihli ve 382 sayılı Kanun gereğince sağlanan Millî aylıklar.

Ölüm:

- 25 Mayıs 1962 tarihli ve 381 sayılı Millî Sigorta Kanunu ile bu Kanunun uygulanmasına ilişkin 25 Mayıs 1962 tarihli ve 382 sayılı Kanun gereğince sağlanan Millî aylıklar.

8 nci maddenin 2 nci paragrafının (c) bendi ile 3 ncü paragrafının (b) bendi:

Yaşlılık:

- 25 Mayıs 1962 tarihli ve 381 sayılı Milli Sigorta Kanunu ile bu Kanunun uygulanmasına ilişkin 25 Mayıs 1962 tarihli ve 382 sayılı Kanun gereğince sağlanan Millî aylıklar.

EK V

(9 ncu maddenin 2 nci ve 3 ncü paragrafları)

Uygulanması bütün Âkit Tarafların Vatandaşlarına teşmil edilen hükümler

I. 9 ncu maddenin 2 nci paragrafı

Avusturya-Lüksemburg:

21 Aralık 1971 tarihli Sosyal Güvenlik Sözleşmesi.

21 Aralık 1971 tarihli Sosyal Güvenlik Sözleşmesine ek 16 Mayıs 1973 tarihli sözleşme.

Avusturya-Türkiye:

12 Ekim 1966 tarihli Sosyal Güvenlik Sözleşmesi.

Kıbrıs-Birleşik Krallık:

6 Ekim 1969 tarihli Sosyal Güvenlik Sözleşmesi.

Federal Almanya Cumhuriyeti-Türkiye:

30 Nisan 1964 tarihli Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin 4 ncü maddesinin 1 nci paragrafı ile 8 nci maddesi dışında kalan hükümleri.

Federal Almanya Cumhuriyeti-Birleşik Krallık:

20 Nisan 1960 tarihli Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin 3 ncü maddesinin 1 nci paragrafı ile 7 nci maddesinin 2, 3 ve 4 ncü paragrafları dışında kalan hükümleri.

Sağlık yardımlarına ilişkin 20 Nisan 1960 tarihli protokol.

20 Nisan 1960 tarihli İşsizlik Sigortası Sözleşmesinin 3 ncü maddesiyle 5 nci maddesinin 2, 3 ve 4 ncü paragrafları dışında kalan hükümleri.

İrlanda-Birleşik Krallık:

29 Mart 1960 tarihli Sosyal Güvenlik Sözleşmesi

Sosyal Refah Bakanlığı ile Kuzey İrlanda Çalışma ve Milli Sigorta Bakanlığı arasında akdedilen Sosyal Sigorta ve İşkazalarıyla Meslek Hastalıkları Sigortasına ilişkin 22 Temmuz 1964 tarihli sözleşme.

28 Şubat 1966 tarihli Sosyal Güvenlik Sözleşmesi.

3 Ekim 1968 tarihli Sosyal Güvenlik Sözleşmesi.

14 Eylül 1971 tarihli Sosyal Güvenlik Sözleşmesi.

Malta-Birleşik Krallık:

26 Ekim 1956 tarihli Sosyal Güvenlik Sözleşmesi.

21 Mart 1958 tarihli Sosyal Güvenlik Sözleşmesi.

Hollanda-Türkiye:

5 Nisan 1966 tarihli Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin III. bölümü

Hollanda-Birleşik Krallık:

11 Ağustos 1954 tarihli Sosyal Güvenlik Sözleşmesi.

Sağlık yardımlarına ilişkin 11 Ağustos 1954 tarihli protokol.

II. 9 ncü maddenin 3 ncü paragrafı. Yok.

EK VI

(11 nci maddenin 3 ncü paragrafı)

11 nci maddenin 1 nci veya 2 nci paragrafı hükümlerinin uygulanmadığı yardımlar

Avusturya:

11 nci maddenin 3 ncü paragrafının (b) bendi:

- 11 nci maddenin 1 nci paragrafı hükümleri emeklilik sigortasından yapılan tazmin mahiyetindeki ek ödemeler hakkında uygulanmaz.

Belçika:

11 nci maddenin 3 ncü paragrafının (c) bendi:

- İşçilerin ve müstahdemlerin emeklilik rejimine göre, 1 Ocak 1962 tarihinden önce yürürlükte bulunan hükümler esas alınmak suretiyle, 1945 yılından önce geçen ve fiili sigortalılık süresi olmayan yıllara tekabül eden kısım için bağlanan emeklilik ve ölüm aylıkları.

Danimarka:

11 nci maddenin 3 ncü paragrafının (b) bendi:

- 4 Haziran 1965 tarihli ve 219 sayılı Malûllük Sigortası Kanununun 15 nci maddesine göre sağlanan malûllük yardımları.

11 nci maddenin 3 ncü paragrafının (d) bendi:

- 4 Haziran 1965 tarihli ve 219 sayılı Malûllük Sigortası Kanununun 11 nci maddesi ile 4 Haziran 1965 tarihli ve 218 sayılı Yaşlılık Sigortası Kanununun 10. maddesi ve 4 Haziran 1964 tarihli ve 194 sayılı Kanunla değiştirilen Dul Aylıklarıyla Dullara Yapılan Sosyal Yardımlara ilişkin 13 Mart 1959 tarihli ve 70 sayılı Kanunun 3 ncü maddesinin 4 ncü paragrafı hükümlerine göre sağlanan ek aylıklar.

Fransa:

11 nci maddenin 3 ncü paragrafının (b) bendi:

- Özel ödenekler

11 nci maddenin 3 ncü paragrafının (c) bendi:

- İşçilerden gayri kimselere verilen primsiz yaşlılık ödenekleri.

11 nci maddenin 3 ncü paragrafının (d) bendi:

- “Milli Dayanışma Fonu” ndan verilen ek ödenekler.

İzlanda:

11 nci maddenin 3 ncü paragrafının (d) bendi:

- 30 Nisan 1963 tarihli ve 40 sayılı Sosyal Güvenlik Kanununun 21 nci maddesi gereğince sağlanan yaşlılık ve malûllük aylıklarına ek aylıklar.

İrlanda:

11 nci maddenin 3 ncü paragrafının (b) bendi:

- Kocaları tarafından terk edilen eşlere primsiz sigortadan ödenen yaşlılık, dul ve yetim aylıkları ile verilen ödenekler.

Lüksemburg:

11 nci maddenin 3 ncü paragrafının (b) bendi:

- Müstahdemlerin emeklilik sigortasının henüz yürürlüğe girmediği devredeki çalışma sürelerine tekabül eden kısmı için sağlanan yaşlılık, malûllük ve ölüm aylıkları.

Norveç:

11 nci maddenin 3 ncü paragrafının (c) bendi:

- 17 Haziran 1966 tarihli Milli Sigorta Kanununun 5 nci maddesinin 5 nci paragrafı, 7 nci maddesinin 5 nci paragrafı, 8 nci maddesinin 4 ncü paragrafı ve 10. maddesinin 4, 5, 6 ve 11 nci paragrafları gereğince sağlanan yardımlara ek geçici yardımlar.

11 nci maddenin 3 ncü paragrafının (d) bendi:

- 17 Haziran 1966 tarihli Milli Sigorta Kanununun 8 nci maddesinin 2 nci paragrafı gereğince sağlanan temel yardımlar ve sosyal yardım ödenekleri.
- 17 Haziran 1966 tarihli Milli Sigorta Kanununun 10. maddesinin 2 paragrafı gereğince hak sahiplerine sağlanan sosyal yardım ödenekleri.
- 17 Haziran 1966 tarihli Milli Sigorta Kanununun 12 nci maddesinin 3 ncü paragrafı gereğince evlenmemiş anneler için sağlanan sosyal yardım ödenekleriyle geçici ödenekler.

İsveç:

11 nci maddenin 3 ncü paragrafının (a) bendi:

- 25 Mayıs 1962 tarihli ve 381 sayılı Milli Sigorta Kanununun 9 ncu bölümünün 3 ncü maddesinin birinci paragrafı gereğince sağlanan yardımlar.

11 nci maddenin 3 ncü paragrafının (c) bendi:

- 25 Mayıs 1962 tarihli ve 381 sayılı Milli Sigorta Kanununun 15 nci bölümü ile Milli Sigorta Kanununun Uygulanmasına ilişkin 25 Mayıs 1962 tarihli ve 382 sayılı Kanun gereğince sağlanan ek aylıklar.
- Milli Sigorta Kanununun uygulanmasına ilişkin 25 Mayıs 1962 tarihli ve 382 sayılı Kanunun 16 ncı maddesi gereğince sağlanan yardımlar.

11 nci maddenin 3 ncü paragrafının (d) bendi:

- 25 Mayıs 1962 tarihli ve 381 sayılı Milli Sigorta Kanununun 2 nci kesiminin ikinci paragrafı, 3 ncü maddenin ikinci paragrafı ve 9 ncu bölümün 5 kesimi hükümlerine göre sağlanan yardımlar.

İsviçre:

11 nci maddenin 3 ncü paragrafının (a) bendi:

- Çalışma yeteneği olmayanlara verilen ödenekler.

11 nci maddenin 3 ncü paragrafının (b) bendi:

- Malûllük sigortasından bağlanan özel aylıklar
- Yaşlılık ve ölüm sigortasından bağlanan özel aylıklar.

11 nci maddenin 3 ncü paragrafının (d) bendi:

- Malûllük derecesi yüzde 50 den az olan malûllere bağlanan normal malûllük aylıkları.

EK VII

I. Avusturya Mevzuatının Uygulanması

A. Hastalık sigortası, işkazalarıyla meslek hastalıkları sigortası ve emeklilik sigortası ile ilgili Avusturya mevzuatının uygulanması.

(1) Bu Sözleşmenin 8 nci maddesinin 1 nci paragrafı hükümleri ile III numaralı Ek'te sözü geçen iki taraflı sözleşmelerin bu hükümlere tekabül eden hükümleri, diğer ülkelerde yürütülen bir meslekî faaliyet dolayısıyla emeklilik sigortası ile işkazalarıyla meslek hastalıkları sigortası ve hastalık sigortasından doğan müktesep veya muntazır haklara ilişkin Avusturya mevzuatı hükümlerine veya eski Avusturya-Macaristan Krallığı ülkesinde, ancak Avusturya Cumhuriyeti ülkesi dışında, bir serbest meslekte geçen sigortalılık sürelerinin nazara alınması ile ilgili hükümleri etkilemez.

(2) Bu Sözleşmenin 8 nci maddesinin 1 nci paragrafı hükümleri, Avusturya ile diğer Devletler arasında yapılmış olan ve sigorta yükümlülüklerini düzenleyen iki taraflı sözleşmeler hükümlerine halel getirmez.

(3) Bu Sözleşmenin 8 nci maddesinin 1 nci paragrafı hükümleri, savaşta geçen hizmet süreleriyle savaşta geçmiş gibi kabul edilen sürelerin nazara alınmasına ilişkin Avusturya mevzuatı hükümlerini etkilemez.

(4) Avusturya mevzuatı hükümlerine göre, bir meslekî faaliyette bulunulmasının veya bir sosyal sigorta durumunun tesbitinin sosyal sigortadan sağlanan yardımlardan yararlanma hakkının doğması veya bu yardımların sağlanması üzerindeki kanunî etkisinin ölçüsü ne ise, diğer bir Âkit Taraf ülkesinde veya bu Âkit Taraf mevzuatına göre yürütülen meslekî faaliyetin veya tesbit edilen durumun etkisi de aynıdır.

(5) Bu Sözleşmenin III. Bölümünün 2 nci Kısım hükümleri, ticaret işlerinde kendi hesabına çalışan kimselere emeklilik sigortasından sağlanan ve uygulanan mevzuatına yürürlüğe girdiği tarihte belirli bir yaştan üstünde bulunan kimselere yapılan yardımlar hakkında uygulanmadığı gibi, tarımda çalışanların ek emeklilik sigortasından sağlanan yardımlar hakkında da uygulanmaz.

(6) Avusturya emeklilik sigortasına göre yardım hakkının hangi rejime göre doğacağını ve yardımların hangi yetkili kurum tarafından sağlanacağını tesbitinde yalnız Avusturya mevzuatına göre geçen sigortalılık süreleri nazara alınır.

(7) Bu sözleşmenin 29 ncu maddesinin 2 nci paragrafı hükümlerine göre, nazari aylık miktarının tesbitinde, sigortalılık sürelerinin nazara alınmasına ilişkin Avusturya mevzuatı hükümlerine bakılmaksızın, diğer Âkit Tarafların mevzuatına göre geçen sigortalılık süreleri nazara alınır.

(8) Bu sözleşmenin 29 ncu maddesinin 2 nci ve 4 ncü paragrafları hükümlerinin uygulanmasında, Avusturya mevzuatı hükümlerine göre ödenen tamamlayıcı ek yardım, yapılması gereken yardım miktarının tespitinden sonra hesap edilir.

(9) Avusturya ek yardım miktarının hesaplanmasında sigortalılıkta geçen ayların azamî sayısının nazara alınması gereken hallerde, bu Sözleşmenin 29 ncu maddesinin 4 ncü

paragrafında belirtilen nispî miktar, bu azamî ay sayısı da gözönünde bulundurularak, nazari miktarın hesaplanmasında nazara alınan bütün sigortalılık süreleri esasî üzerinden tespit edilir.

(10) Maden işçilerinin uzun süre hizmet primi ile bu primin tahsisi için gerekli staj şartları söz konusu olduğundan, diğer Âkit tarafların mevzuatına göre geçen sigortalılık süreleri nazara alınmaz.

(11) Avusturya mevzuatına göre güçsüzlük ödenekleri, Avusturya tarafından yapılan ve bu sözleşmenin 29 ncu maddesinin 4 ncü paragrafının uygulanması suretiyle tesbit edilen yardım miktarı esasî üzerinden, bu hükümlere göre orantılı olarak indirim yapılan azamî miktarın sınırı içinde kalınarak hesap edilir. Bununla beraber, yalnız Avusturya mevzuatına göre nazara alınması gereken sigortalılık sürelerine göre yardım hakkı doğmuşsa, diğer bir Âkit Tarafın mevzuatına göre bir güçsüzlük ödeneği verilmiş veya benzeri bir yardım yapılmış olmadıkça, güçsüzlük ödenekleri bu yardımlara eşit bir miktar üzerinden verilir.

(12) Avusturya emeklilik sigortasından sağlanan özel aylıklar bu Sözleşmenin 29 ncu maddesinin 4 ncü paragrafı hükümlerine göre tesbit edilen yardım miktarı üzerinden ödenir; bu Sözleşmenin 34 ncü maddesi hükümleri kıyas yolu ile uygulanır.

(13) Bir kimsenin politik veya dinî nedenlerle veyahut miras nedeniyle sosyal güvenlik bakımından bir kayba uğraması halinde, bu Sözleşme hükümleri Avusturya mevzuatına göre yardım hakkının doğmuş olmasına hâlel getirmez.

B. Avusturya işsizlik sigortası mevzuatının uygulanması,

(1) Bu sözleşmenin 8 nci maddesinin 1 nci paragrafı hükümleri olağanüstü yardımlarla ilgili Avusturya mevzuatı hükümlerini etkilemez.

(2) Bu sözleşmenin sürelerin birleştirilmesine ilişkin 51 nci maddesinin 1 nci ve 2 nci paragrafları hükümleri ücretsiz izin yardımlarına hak kazanılmasında uygulanmaz.

II. Danimarka Mevzuatının Uygulanması

Danimarka Hükümeti, kabul edilmiş işsizlik sandıklarını, bu sözleşmenin işsizlik yardımlarıyla ilgili hükümlerini, Danimarka için yürürlükte olduğu ölçüde, uygulanmaları hususunda teşvik etmeyi taahhüt eder.

III. Fransız Mevzuatının Uygulanması

(1) Bu sözleşmenin 8 nci maddesinde öngörülen muamelede eşitlik prensibi, bir yabancı ülkede ücretli veya ücretsiz bir işte çalışmış veya çalışmakta olan bir Fransıza isteğe bağlı yaşlılık sigortasına girme olanağını sağlayan 10 Temmuz 1965 tarihli ve 65-555 sayılı Kanun hakkında uygulanmaz.

(2) Bu sözleşmenin uygulanmasında, yaşlı işçilere yapılan ödenek yardımlarıyla işçilerden gayri kimselere verilen primsiz yaşlılık ödeneklerinden ve özel ödeneklerden yararlanma hakkı, yalnız onaltı yaş ile sözkonusu yardımlardan yararlanma hakkını kazanma yaşı arasında Fransa'da en az on yıl ikamet etmiş olduklarını ispat eden kimselere bu sürenin beş yılının yardım talebinde bulunulan tarihten hemen önceki devrede aralıksız olarak geçmiş olması şartıyla tanınır.

(3) Bu sözleşme hükümleri, yaşlı işçilere verilen ödenek ile işçilerden gayri kimselere primsiz yaşlılık sigortasından verilen ödenek hakkının doğup doğmadığının tesbitinde, Fransız ülkesinde geçen çalışma sürelerinin nazara alınacağına ilişkin Fransız mevzuatı hükümlerini etkilemez.

(4) Madencilerin sosyal güvenliği hakkındaki kanuna göre sağlanan özel ödeneklerle birleşik ödeneklerden yalnız Fransız madenlerinde çalışan kimseler yararlanırlar.

(5) Bu sözleşmenin 8 nci maddesinde öngörülen muamelede eşitlik prensibi, işsiz kalan işçilere gelir sağlanmasına ilişkin mevzuat hakkında uygulanmaz. Bu mevzuata göre sağlanan yardımlardan yararlanılması, ilgili kimsenin yardım talebinde bulunduğu tarihten hemen önceki devrede en az üç ay Fransa'da ikamet etmiş olması şartına bağlıdır.

IV. Federal Almanya Cumhuriyeti Mevzuatının Uygulanması

(1) (a) 1 Ocak 1919 tarihinden önce Alsace-Lorraine bölgesinde işkazasına uğramış veya meslek hastalığına tutulmuş olan bir işçiye yapılması gereken yardımlar Milletler Cemiyeti Konseyinin 21 Haziran 1921 tarihli kararına göre Fransız kurumları tarafından sağlanmamışsa ve işkazasına uğrayan veya meslek hastalığına tutulan bu işçi veya hak sahibi kimseleri Âkit Taraflardan birinin ülkesinde ikamet ediyorlarsa, anılan işçiye veya hak sahibi kimselerine bu ülkede ikamet ettikleri sürece Alman Kurumları tarafından Alman İşkazası mevzuatına göre henüz yapılmamış bulunan yardımlar ölçüsünde bu sözleşme hükümlerine göre yardım sağlanır.

(b) Bu Sözleşmenin 11 nci maddesi hükümleri, Federal Almanya Cumhuriyeti ülkesi dışında meydana gelen işkazalarıyla meslek hastalıkları nedeniyle ve Almanya dışında geçen sürelerle göre, sigortalılara veya hak sahibi kimselerine Federal Almanya Cumhuriyeti ülkesi dışında ikâmet ettikleri sürece yardım yapılamayacağına veya bazı şartlar altında yapılacağına ilişkin Alman mevzuatı hükümlerini etkilemez.

(2) (a) Alman mevzuatına göre ölü devre veya ek süre olarak kabul edilen sürelerin ölü devre veya ek süre olarak sayılıp sayılmayacağı hususunun tesbitinde, diğer bir Âkit Tarafın mevzuatına göre mecburî olarak ödenen primlerle diğer bir Âkit Tarafın emeklilik sigortasına göre mecburî sigortalılık hali, Alman mevzuatına göre mecburî olarak ödenmiş primlerin ve Alman emeklilik sigortasına göre mecburî sigortalılık halinin muadili olarak kabul edilir. Sigortaya giriş tarihi ile sigorta olayının meydana geldiği tarih arasında mecburî sigortalı olarak geçen takvim ayları sayısının hesaplanmasında, diğer bir Âkit Taraf mevzuatına göre geçen ve muadil süre olarak kabul edilen süreler nazara alınmadığı gibi, ilgili kimsenin aylık aldığı süreler de nazara alınmaz.

(b) Yukarıdaki bent hükmü sabit ölü devreler hakkında uygulanmaz.

(c) Madencilerin emeklilik sigortası hakkındaki Alman mevzuatına göre, ek sürenin nazara alınması, Alman mevzuatına göre son olarak ödenen primin madencilerin emeklilik sigortasına ödenmiş olması şartına bağlıdır.

(d) Alman tazminat sürelerinin nazara alınıp alınmayacağı hususunda yalnız Alman mevzuatı uygulanır.

(3) (a) Alman mevzuatına göre ödenmesi gereken bir meslekî malûllük geliri veya genel malûllük aylığı veyahut yaşlılık aylığı ile diğer bir Âkit Taraf mevzuatına göre ödenmesi gereken bir malûllük geliri aynı zamana rastladığı takdirde, nazara alınması gereken yıllık ücret, bir iş kazası geçiren benzer durumdaki bir işçinin kaza geçirdiği sırada Alman mevzuatına göre nazara alınması gereken ücretidir; bu amaçla Federal Almanya Cumhuriyeti ülkesinde ilgili kimsenin ikamet ettiği yerde yürürlükte bulunan mevzuat, ilgili kimse bu ülke dışında ikamet ediyorsa, yetkili Alman emekli işleri kurumunun bulunduğu yerde yürürlükte bulunan mevzuat uygulanır. İlgili işçinin ücreti Alman mevzuatı hükümlerine göre tespit veya yeniden hesap edilir.

(b) Ek yardımlar ile çocuklar için yapılan ek ödemeler ve ek sigorta zamları dışında bir iş kazası sonucu bağlanan gelirler toplamı ile bu Sözleşmenin 29 ncu maddesinin 2 nci paragrafı hükmüne göre tespit edilen nazarî yardım tutarı, yukarıdaki bendin uygulanmasında nazara alınan azamî miktar ile mukayese edilir. Bu miktar sözkonusu azamî miktardan fazla ise aradaki fark indirim yapılacak normal miktarı teşkil eder. Bu miktar, 29 ncu maddenin 4 ncü paragrafı hükümlerine göre sigortalılık süresine orantılı olarak bölünür; Almanya'da geçen sigortalılık süresine tekabül eden kısım Alman hissesinden indirilir.

(4) Madencilerin sigorta rejimine göre tanzim niteliğindeki yardımların kesilmesi sözkonusu olduğunda diğer bir Âkit Taraf Ülkesindeki maden işletmeleri Alman maden işletmelerinin muadili sayılır.

(5) Alman emeklilik sigortası kurumları:

(a) Emekli aylıklarının hesaplanmasına ilişkin 1 Ocak 1957 tarihinden önce yürürlükte bulunan mevzuat uygulandığı;

(b) Bir ek sürenin nazara alınması gerektiği; veya

(c) Çocuklar için yapılan ek ödemenin nazara alınması gerektiği; zaman bu Sözleşmenin 29 ncu maddesinin 5 nci paragrafını uygular.

(6) Bu Sözleşmenin III. Bölümünün 2 nci kısmı hükümleri demir ve çelik sanayii (Saar) emeklilik sigortası ile yaşlı tarım işçilerinin emeklilik sigortası hakkında uygulanmaz.

V. Lüksemburg Mevzuatının Uygulanması

(1) Bu Sözleşmenin 74 ncü maddesinin 3 ncü paragrafı hükümleri müstesna, 1 Ocak 1946 tarihinden önce Lüksemburg mevzuatına göre emeklilik sigortasında (malûllük, yaşlılık ve ölüm) geçen sigortalılık süreleriyle muadil süreler, bu mevzuatın uygulanmasında yalnız bu Sözleşmenin yürürlüğe girdiği tarihte muntazır hakların muhafaza edildiği veya yalnız bu mevzuata veyahut yürürlükte bulunan veya akdedilecek olan iki taraflı anlaşmalara göre sonradan bu haklara yeniden hak kazanıldığı ölçüde nazara alınır. Bir çok sözleşmelerin uygulanması halinde, en eski tarihten itibaren geçen sigortalılık süreleriyle muadil süreler nazara alınır.

(2) Lüksemburg'ta sağlanan emekli aylıklarının esas kısmına hak kazanılmasında, Lüksemburg ülkesinde ikamet etmeyen işçilerin Lüksemburg mevzuatına göre geçen sigortalılık süreleri, ikamet süreleri olarak kabul edilir.

(3) Uygun olan hallerde, asgarî aylıkları artırmak için sağlanan ek yardımlarla çocuklar için yapılan ek ödemeler, esas kısmında hangi orantı uygulanmışsa o orantıya göre ödenir; bu ödemelerden Devlet ve Belediyeler sorumludur.

VI. Hollanda Mevzuatının Uygulanması

A. Hollanda Mevzuatının Genel Yaşlılık Sigortası hakkında uygulanması:

(1) Bu Sözleşmenin 29 ncu maddesinin uygulanmasında, 1 Ocak 1957 tarihinden önce sigortalının onbeş yaşından sonra Hollanda'da ikamet ettiği veya diğer bir Âkit Tarafın ülkesinde ikamet etmekle beraber, Hollanda'da bir işveren emrinde ücretli bir işte çalıştığı sırada geçen süreler sigortalılık süresi olarak nazara alınır.

(2) Yukarıdaki paragrafta belirtilen sürelerin, diğer bir Âkit Tarafın mevzuatına göre ödenmesi gereken yaşlılık aylığının hesaplanmasından nazara alınan sürelerle aynı zamana rastlaması halinde, nazara alınmasına gerek yoktur.

(3) Evli bir kadının kocasının, Hollanda mevzuatına göre, genel yaşlılık sigortasından aylık almaya hak kazanmış olması halinde, evli olan ve altmışbeş yaşına bastığı tarihten önceki devreye rastlayan evlilik süresi içinde bir veya birden fazla Âkit Taraf ülkesinde ikamet eden kadının bu devre içinde geçen süreleri de, kocasının anılan mevzuata göre geçen veya yukarıdaki 1 nci paragrafta sözkonusu edilen sürelerle aynı zamana rastladığı ölçüde nazara alınır.

(4) Yukarıdaki paragrafta belirtilen süreler, bir kadına diğer bir Âkit Tarafın mevzuatına göre ödenmesi gereken yaşlılık aylığının hesaplanmasında nazara alınan veya bu kadına anılan mevzuata göre yaşlılık aylığı ödenen sürelerle aynı zamana rastladığı takdirde nazara alınmaz.

(5) Evli bir kadının kocasının Hollanda mevzuatına göre yaşlılık sigortasına tabi olması veya yukarıdaki 1 nci paragraf anlamında sigortalılık sürelerini tamamlamış bulunması halinde, yukarıdaki iki paragraf hükümleri kıyas yolu ile uygulanır.

(6) 1 Ocak 1957 tarihinden önce geçen süreler yalnız ilgili kimse ellidokuz yaşından sonra altı yıl sürekli olarak bir veya birden fazla Âkit Taraf ülkesinde ikamet etmiş ise ve halen de bu Taraflardan birinin ülkesinde ikamet ediyorsa, yaşlılık aylığının hesaplanmasında nazara alınır.

B. Hollanda Mevzuatının Genel Dul ve Yetimler Sigortası hakkında uygulanması

(1) Bu Sözleşmenin 29 ncu maddesinin uygulanmasında, 1 Ekim 1959 tarihinden önce ölen kişinin onbeş yaşını doldurduktan sonra Hollanda da ikamet ettiği devrede veya diğer bir Âkit Taraf ülkesinde ikamet etmiş olmakla beraber, Hollanda'da bir işveren emrinde bir ücret karşılığında çalıştığı devrede geçen süreler de Hollanda mevzuatına göre genel dul ve yetimler sigortasında geçen süreler olarak nazara alınır.

(2) Yukarıdaki paragrafta belirtilen süreler, diğer bir Âkit Taraf mevzuatına göre ölüm sigortasında geçen sürelerle aynı zamana rastlarsa nazara alınmaz.

C. Hollanda Mevzuatının İşgöremezlik Sigortası hakkında uygulanması:

(1) Bu Sözleşmenin 29 ncu maddesinin uygulanmasında, Hollanda'da 1 Temmuz 1967 tarihinden önce ücretli veya benzeri bir işte geçen süreler de Hollanda İşgöremezlik Sigortası mevzuatına göre geçen sigortalılık süreleri olarak nazara alınır.

(2) Bu süreler Hollanda'da 1 Temmuz 1967 tarihinden önce geçmişse, yardımların hesabında esas alınacak kazançlar, işgöremezlik sigortası hakkındaki geçici hükümleri de ihtiva eden 2 Şubat 1967 tarihli kanunda belirtilen ve 1 Temmuz 1957 tarihinden beri ücret endeksleri değişikliklerine göre ayarlanmış olan miktar üzerinden tespit edilir.

(3) Daha önce mevcut olan malûllüğün, malûllük yardımı yapılmasına mesnet teşkil eden nedenden başka bir nedenle ağırlaştığı açıkca belli olmuşsa, bu Sözleşmenin 35 nci maddesinin 1 nci paragrafının (a) ve (b) bentleri, derecesi 45 ten az olan bir malûllük nedeniyle yapılacak yardımların hesaplanmasında Hollanda kurumları tarafından uygulanmaz.

D. Hollanda Mevzuatının İsteğe Bağlı Sürekli Sigorta hakkında uygulanması:

Bu Sözleşmenin 8 nci maddesinde belirtilen muamelede eşitlik prensibi, indirimli prim ödenmesi sözkonusu olduğundan, isteğe bağlı sürekli yaşlılık sigortası hakkında uygulanmaz.

VII. Norveç Mevzuatının Uygulanması

17 Haziran 1966 tarihli Milli Sigorta Kanununun 1 nci maddesinin 4 ncü paragrafının ikinci bendi hükümleri Norveç vatandaşı olmayanlara teşmil edilemez.

Bir Norveç işvereni emrinde çalışanlar müstesna, Norveç mevzuatı, Spitzbergen adalarında bulunan ve Norveç vatandaşı olmayan kimselere teşmil edilemez.

VIII. İsveç Mevzuatının Uygulanması

İsveç Hükümeti, işsizlik yardımları bakımından, bu Sözleşme hükümlerinin, İsveç için yürürlükte olduğu ölçüde, kabul edilmiş işsizlik sandıkları tarafından uygulanmasını teşvik etmeyi taahhüt eder.

IX. İsviçre Mevzuatının Uygulanması

(1) Bu Sözleşmenin 8 nci maddesinde belirtilen muamelede eşitlik prensibi:

(a) Yabancı ülkelerdeki İsviçreli vatandaşların tabi oldukları isteğe bağlı yaşlılık ve ölüm sigortası ile isteğe bağlı malûllük sigortası;

(b) İsviçre'deki bir işveren hesabına yabancı ülkelerde çalışan İsviçreli vatandaşların tabi oldukları yaşlılık, ölüm ve malûllük sigortaları;

(c) Yabancı ülkelerde ikamet eden İsviçreliilere yapılan sosyal yardımlar;

(d) Yaşlılık ve ölüm sigortalarına göre 1 Temmuz 1883 tarihinden önce doğmuş olan İsviçreli vatandaşlara veya hak sahibi kimselerine ödenen özel aylıklar;

hakkında uygulanmaz.

(2) Âkit Tarafların vatandaşları yardım talebinde bulundukları tarihten hemen önceki devrede İsviçre'de sürekli olarak beş yıl ikamet etmiş olmak şartıyla, olağanüstü malûllük veya yaşlılık aylığından yararlanırlar.

Âkit Tarafların vatandaşları, yaşlılık aylığının sözkonusu olması halinde, yardım talebinde bulundukları tarihten hemen önceki devrede İsviçre'de sürekli olarak on yıl, ölüm aylıklarının veya bunun yerine ödenen yaşlılık aylıklarının sözkonusu olması halinde de, yardım talebinde

bulundukları tarihten hemen önceki devrede, ölen kişinin İsviçre’de sürekli olarak beş yıl ikamet etmiş olması şartıyla, olağanüstü yaşlılık ve ölüm aylıklarından yararlanırlar.

Bir takvim yılı içinde İsviçre ülkesi dışında kalınan sürenin üç ayı geçmemiş olması halinde, sözkonusu ikamet süresi kesintisiz süre olarak kabul edilir. İlgili kimsenin İsviçre’deki yaşlılık ve ölüm sigortasından muaf tutulduğu ikamet süresi, gerekli ikamet süresinin hesabında nazara alınmaz.

(3) Âkit Taraflar vatandaşlarının İsviçre malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortalarına göre yardıma hak kazanmış olmaları halinde, İsviçre sigortasına göre ödenmesi gereken aylık tutarlarının hesaplanmasında bu Sözleşmenin 29 ncu maddesinin 5 nci paragrafı hükümleri uygulanır.

(4) Normal malûllük aylığına hak kazanılmasının sözkonusu olması halinde, Âkit Tarafların vatandaşları malûllüğün meydana geldiği tarihte herhangi bir Âkit Tarafın emeklilik sigortası kapsamında iseler veya herhangi bir Âkit Tarafın mevzuatına göre malûllük yardımından yararlanma hakkına sahip iseler, İsviçre mevzuatına göre de sigortalı sayılırlar.

(5) (a) Âkit Tarafların vatandaşları rehabilitasyon yardımlarından yararlanacakları tarihten hemen önceki devrede en az bir tam yıl İsviçre sigortasına prim ödemişlerse, İsviçre’de ikametgâhlarını muhafaza ettikleri sürece, Federal malûllük sigortası mevzuatına göre, rehabilitasyona tabi tutulmalarını isteyebilirler.

(b) Âkit Tarafların vatandaşlarından ücretli bir işte çalışmayan eşlerle dul kadınlar ve küçük yaştaki çocuklar İsviçre’de rehabilitasyon yardımlarından yararlanacakları tarihten hemen önceki devrede aralıksız en az bir yıl ikamet etmişlerse, ikametgâhlarını İsviçre’de muhafaza ettikleri sürece, Federal malûllük sigortası mevzuatına göre rehabilitasyona tabi tutulmaları isteğinde bulunabilirler.

(c) Âkit Tarafların vatandaşı olan küçük yaştaki çocuklar, İsviçre’de ikamet ediyorlarsa ve doğdukları tarihten beri de malûl iseler veya doğdukları tarihten beri aralıksız İsviçre’de ikamet ediyorlarsa, Federal malûllük sigortası mevzuatına göre rehabilitasyona tabi tutulmalarını isteyebilirler.